

ÅRSMELDING 2008

Innhold

Stø kurs i urolige tider – ved administrerende direktør	4
Dette er Sparebanken Hedmark	6
2008 – et tilbakeblikk	7
Styrets beretning	8
Resultatregnskap	16
Balanse	17
Oppstilling av innregnede inntekter og kostnader ført mot egenkapitalen	18
Kontantstrømanalyse	19
Noter til regnskapet	20
Erklæring fra styret og administrerende direktør	57
Kontrollkomitéberetning for 2008	58
Revisjonsberetning	59
Regnskapsanalyse morbank	60
Datterselskaper: Hedmark Eiendom AS Sparebank 1 Finans Østlandet AS	62
Sparebankens tillitsvalgte	63

Redaksjon: Siv Stenseth og Trine Lise Østberg

Design & produksjon: Ferskvann Reklamebyrå

Trykk: Flisa Trykkeri

Innbinding: Lundeby Bokbinderi

Foto: Flemming Støldal, Jens Haugen

Papir: Omslag: Gallerie Art matt 300 gr
Innmat: Multi Art matt 150 gr

Opplag: 1.400

Stø kurs i uro

Den globale finansuroen preget Sparebanken Hedmarks resultat i 2008. I morbanken ble overskuddet før skatt 227 millioner kroner etter betydelige urealiserte tap på obligasjoner og aksjer.

Vi har det siste året sett hvor tett økonomien lokalt og internasjonalt er vevd sammen. Negative ringvirkninger fra uroen globalt har medført nedskrivninger av markedsverdien på bankens obligasjoner og aksjer. Bankens kjernevirksomhet ga imidlertid et resultat på nivå med tidligere år. Andre inntekter viser en økning, driftskostnadene er lavere enn budsjettet og utlånsveksten er noe høyere enn gjennomsnittlig kredittvekst i Norge. Sparebanken Hedmark holder med andre ord stø kurs selv om det er urolige tider.

Vi får stadig oppløftende tilbakemeldinger fra våre kunder. I en omdømmeundersøkelse utført blant bedriftsledere i vår region, kom Sparebanken Hedmark svært bra ut. Også våre personkunder ga gode tilbakemeldinger på tilfredshet og lojalitet i en stor spørreundersøkelse sist høst. Her lå vi godt over snittet for norske banker. Vi vet at det kreves både godt arbeid og engasjement fra alle våre ansatte for å ivareta en slik posisjon framover.

Et ytterligere lyspunkt fra fjoråret er de resultatene vi har oppnådd på salg av forsikringsprodukter, vårt nye satsningsområde. Vi har doblet provisjonsinntektene både på skade- og livprodukter fra i fjor.

I løpet av våren 2008 byttet vi ut sparebankeika med SpareBank 1-alliansens nye logo. Vår erfaring er at både kunder og ansatte føler seg komfortable med vårt nye varemerke. Vi kan nå dra full nytte av

den nasjonale merkevarebyggingen til SpareBank 1-alliansen, og slik styrke både samarbeidet og konkurransekraften.

2008 var preget av fullt fokus på våre medarbeideres kompetanseutvikling. Omfattende sertifiseringstiltak er gjennomført både for finansrådgivere og ledere. Vi har også hatt betydelig fokus på etikk og nytt nasjonalt regelverk for plasseringsrådgivere.

For å være godt rustet til framtidens utfordringer har banken gått inn i en ny strategiperiode fram mot 2012. Strategien bygger i all hovedsak på Sparebanken Hedmarks suksesskriterier i mange år: Lokal forankring, dyktige medarbeidere og kjernesunn drift.

Fra 1. januar er bankens virksomhet omorganisert i én divisjon for personmarkedet og én for bedrifts-markedet. Hensikten er å tydeliggjøre ansvarlinjene, sikre tettere oppfølging av de to markedsoperasjonene, øke lønnsomheten og drive banken mer effektivt. Kundene vil fortsatt møte kjente ansikter, bli tilbudt gode produkter og oppleve den samme serviceinnstillingen som før.

Med stor spenning går vi inn i 2009. Det er uvisst hvordan finanskrisen vil påvirke utviklingen i vårt eget markedsområde. Vi tror de nærmeste årene blir krevende for mange bedrifter, men sammen

Vi vil ikke svartmale situasjonen selv om finansuroen merkes også i Hedmark »

lige tider

kan vi finne løsninger også i motgangsperioder for bedrifter som er liv laga.

Vi vil ikke svartmale situasjonen selv om finansuroen merkes også i Hedmark. Vi har en næringsstruktur preget av et stort og dyktig landbruk, en betydelig næringsmiddelindustri og dyktige bioteknologi- og bioenergimiljøer. Vi er landets største skogbruksfylke med en stor treteknisk industri. Miljøområdet gir muligheter for kreativ nyskapning. Her er innovasjonsbehovet stort. Reiselivsnæringen opplever mange steder rekordomsetning. Fjellheimen vår er rekreasjonsområde for hele Østlandet. I flere år har også svensker, dansker og stadig flere europeere reist hit for å oppleve hedmarksnaturen både sommer og vinter.

Det er mye å bygge videre på i Hedmark. Ved inngangen til 2009 har vi lave renter, god lønnsvekst og fortsatt høy sysselsetting. Derfor tror vi fortsatt på positiv langsiktig utvikling i fylket vårt.

Jeg takker kunder og ansatte for godt og inspirerende samarbeid i 2008.

Harry Konterud

Dette er Sparebanken Hedmark

Sparebanken Hedmark kan føre sine aner tilbake til 1845. Midler fra lokale kornmagasin, allmenninger, kommuner og privatpersoner var grunnlaget for de første sparebankene.

Banken er blitt til gjennom fusjoner av tidligere selvstendige sparebanker i Hedmark. Gjennom flere sammenlutninger har 22 lokale sparebanker utviklet seg til å bli Hedmarks største kapitalkilde med hovedsete i Hamar. Sparebanken Hedmark tok sitt nåværende navn i 1982.

Sparebanken Hedmark er i dag en bærebjelke i Hedmarksamfunnet med sine mange bankkontor i 20 av fylkets 22 kommuner. Banken tilbyr et bredt spekter av produkter innen utlån, innskudd, forsikring og betalingsformidling.

Forretningsidé

Sparebanken Hedmark skal tilby nåværende og nye kunder helhetlige og framtidrettede bank-, finans- og forsikringsprodukter.

Sparebanken Hedmark skal være så dyktig, nær og engasjert at privatpersoner, bedrifter og offentlig sektor foretrekker å ha et langsiktig kundeforhold til banken. Gjennom god lønnsomhet, god soliditet og selvstendighet skal banken bidra til vekst og utvikling i Hedmark.

Visjon

Bankens visjon «**Sammen om å skape**», formidler at det er i samspill med omgivelsene at bankens resultater blir til. Visjonen innebærer samtidig en forventning om bedre samspill, flere initiativ og bedre resultater.

Verdier

«Dyktig, nær og engasjert» er våre kundefordier og signaliserer at vi ønsker å være en profesjonell samarbeidspartner som definerer behov og finner løsninger sammen med kundene. Vi skal også være aktive og utadrettede i kundekontakten.

Som den ledende aktøren i vårt markedsområde tar vi ansvar for vekst og utvikling gjennom finansiering til privatpersoner og bedrifter som ønsker å realisere gode idéer. Banken bidrar på denne måten til at folk kan bygge, bo og arbeide her.

Sparebanken Hedmark er i dag en selveiende finansinstitusjon uten grunnfondsbeveiere. Banken har

lange tradisjoner for å føre deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet. Det skjer i form av årlige gavemidler til lag, foreninger og andre gode formål. Sparebanken Hedmark sponser også breddeidretten og andre tiltak for barn og unge med mange millioner kroner hvert år. Banken har i tillegg et eget gavefond der midlene kommer større prosjekter innen kultur, forskning og utdanning til gode. Banken har et unikt konkurransefortrinn i kraft av sin lokalkunnskap. Sparebanken Hedmark har cirka 165.000 kunder og er nær markedet med 485 årsverk fordelt på 29 kontorer.

Hedmark er det tredje største fylket i Norge. Med 190.000 innbyggere utgjør hedmarkingene godt og vel fire prosent av Norges befolkning. Hedmark har spredt bosetting, og halvparten av fylkets innbyggere er konsentrert i kommunene Hamar, Ringsaker, Stange og Løten. Transportbehovet er stort, og fylket har det nest største offentlige veinettet i Norge. Hedmark har et variert næringsliv og er landets største jord- og skogbruksfylke. Sysselsettingen fordelt etter næring, viser at de fleste arbeider i industri/bygg/anlegg, i varehandel/hotell/restaurant og offentlig sektor. Arbeidsledigheten har økt i 2008 og er noe over landsgjennomsnittet på 2,6 prosent. Fylket har variert natur, fra åkerlandskap i sør, til vidstrakte skogområder i øst og fjellvidder i nord. Store deler av disse fjellviddene er fredet. Norges største innsjø Mjøsa, og landets lengste elv Glomma, er viktige elementer i vårt kulturlandskap.

Vår ambisjon er å være en god bank for alle våre kundegrupper gjennom en desentral organisasjon med god kompetanse og stor lokal handlekraft.

Medeier i SpareBank 1

Banken er medeier i SpareBank 1 Gruppen (11,1 prosent) fra juni 2006. Samarbeidet sikrer banken konkurransekraft gjennom effektive IT-tjenester, innkjøpsordninger og kompetanseoverføring. Hensikten er å stå sammen nasjonalt med styrke lokalt. Våre kunder utenfor Hedmark får med dette et bedre tilbud over hele landet i og med at de nå kan benytte seg av alle SpareBank 1-alliansens 340 bankkontorer.

Om SpareBank 1 Gruppen og alliansesamarbeidet

Se www.sparebank1.no

2008 – et tilbakeblikk

- Sparebanken Hedmark justerer rentene på innskudd og utlån til sammen sju ganger i 2008. Laveste boliglånsrente på nye lån var 6,35 prosent ved inngangen av 2008 og steg til 7,35 prosent i september. Fra og med oktober ble renta igjen satt ned og var 4,70 prosent ved årets slutt.
- I april gjennomgår banken en vellykket omprofilering. Sparebankeika erstattes med SpareBank 1-alliansens profil, farger og logo.
- Senere på året omprofileres også Hedmark Finans og får nytt navn, SpareBank 1 Finans Østlandet AS.
- Ny pensjon- og forsikringsordning vedtas for bankens ansatte i april. Innskuddsbasert pensjonsordning innføres for nyansatte fra og med juli 2008.
- Bankens satsing på helsefremmende arbeid skaper stort engasjement. Fysisk aktivitet settes på dagsorden gjennom tiltaket Aktiv bedrift. Nesten samtlige ansatte deltar.
- Turid Hekne fra Ottestad overtar som nytt hovedverneombud. Hun igangsetter et offensivt arbeid med å reetablere bankens bedriftsidrettslag innen flere idrettsgrener.
- Banken starter et kompetanseløft blant kredittmedarbeidere for å heve bankens kredittstandard med tanke på IRB-sertifisering i 2010.
- Årets arbeidsmiljøundersøkelse viser et jevnt bra resultatet. Ansatte trives godt på jobben og er stolte av å arbeide i Sparebanken Hedmark. Dette er sentrale faktorer for å skape gode resultater sammen.
- Kundeservice flytter ut av konsernadministrasjonen og over i Actor Fordringsforvaltnings tidligere lokaler. Kundeservice har mellom 800 - 1500 henvendelser daglig og har nå til sammen 25 årsverk.
- Konsernadministrasjonen miljøsertifiseres som Miljøfyrtårnbedrift i september. Resten av organisasjonen skal etter planen sertifiseres i løpet av 2009.
- I oktober kjøper Sparebanken Hedmark en 15 prosents eierandel i Glitnir Bank ASA. Kjøpet gjøres i samarbeid med de øvrige bankene i SpareBank 1-alliansen. Glitnir videreføres som BNbank ASA med hovedsete i Trondheim.
- Forsikringssalget går svært bra og Sparebanken Hedmark har den høyeste prosentvise premieveksten, den laveste skadeprosenten og de mest lojale skadeforsikringskundene i alliansen.
- Banken innfører et eget Risikoinformasjonsystem, RIS, for å rapportere alle uønskede hendelser.
- Sparebanken Hedmark tar i bruk SpareBank 1s læringshus. Finansielle rådgivere skal resertifiseres hvert tredje år og alle ansatte må bestå grunnleggende tester i læringshuset.
- Banken er etter 10 år fortsatt hovedsponsor for Ham Kam og profilerer seg bredt under åpningen av nye Briskeby stadion.
- Ny strategi for 2008 – 2012 vedtas og innføres rundt halvårsskiftet.
- Alle ledere deltar i lederutviklingskurs gjennom året.
- I oktober innvilges bankens første nettlån. Så langt utgjør 80-talls generasjonen den største kunde-gruppa.
- Banken selger mot slutten av året sin første full-elektroniske fakturaløsning. Dette er en viktig milepæl for banken etter mange års forarbeid. Mange små og mellomstore bedrifter har veldig god nytte av disse tjenestene.
- I oktober vedtas ny organisasjonsmodell der bankens PM- og BM-virksomhet divisjonaliseres og organiseres i tre regioner: Østerdalen, Glåmdalen og Hedmarken. Nye ledere rekrutteres internt og ny organisasjon er på lufta fra 1. januar 2009. Hensikten er å tydeliggjøre ansvarslinjene, sikre tettere oppfølging av de to markedsoperasjonene, øke lønnsomheten og drive banken mer effektivt.
- Banken har i løpet av året økt sin eierandel av grunnfondsbevis i Totens Sparebank til 19,5 prosent.
- Banken har cirka 100.000 pålogginger i nettbankene hver uke.

Styrets beretning 2008

Rammebetingelsene for 2008

Verden ble rammet av internasjonal finanskrisen i 2008. Krisen tiltok høsten 2008 da de amerikanske boliglånsgigantene Freddy Mac og Fannie Mae måtte settes under offentlig administrasjon og investeringsbanken Lehman Brothers ble slått konkurs.

Uroen i finansmarkedet førte til at banker over hele verden ble usikre på andre bankers finansielle styrke. Dette medførte at bankene vegret seg for å låne penger til hverandre og risikopåslaget i pengemarkedsrenten økte kraftig. I flere land satte myndighetene i gang en rekke tiltak for å gjenopprette finansiell stabilitet. Risikopåslaget i pengemarkedsrenten ble derfor noe redusert mot årets slutt, men er fortsatt på et høyt nivå.

I et forsøk på å redusere de negative realøkonomiske konsekvensene av finanskrisen, gjennomførte Norges Bank betydelige rentekutt mot slutten av året. Styringsrenten ble i fjerde kvartal redusert fra 5,75 prosent til 3,0 prosent.

Etter fem år med sterk stigning i hovedindeksen på Oslo Børs ble det en historisk sterk nedgang i 2008. Hovedindeksen ble gjennom året redusert fra 491 til 225 poeng - en nedgang på 54 prosent. Fra sin topp i mai på 523 poeng ble indeksen redusert med hele 57 prosent.

Foreløpige tall viser at brutto nasjonalprodukt (BNP) økte med cirka 2 prosent for Fastlands-Norge. Veksten var avtagende gjennom året. Til sammenligning var veksten i 2007 vel 6 prosent.

Oljeprisene svingte sterkt i 2008. I slutten av februar nådde oljeprisen 100 dollar per fat. Den fortsatte imidlertid å stige raskt og var på det høyeste 147 dollar per fat i juli. Det sterke tilbakeslaget i økonomien i andre halvår bidro til kraftig fall i oljeprisene, som på et tidspunkt var under 40 dollar per fat.

Prisene på brukte boliger har falt kontinuerlig gjennom det siste halvannet år. Ved utgangen av 2008 var boligprisene cirka 11 prosent lavere enn de var på det høyeste i juni 2007. Lavere boligpriser, redusert vekst i vareforbruket og investeringer i næringslivet, har redusert bankenes kredittvekst. Den totale kredittveksten i Norge ble 9,9 prosent i 2008. Bruttogjelden i husholdningene økte med 7,1 prosent mens foretakenes gjeld økte med 14,8 prosent. Kredittveksten falt gjennom hele 2008.

Årslønnsveksten i Norge ble cirka 6 prosent. Med en inflasjon på 3,8 prosent, innebærer dette en reallønnsvekst på over 2 prosent.

Etter flere år med sterk vekst i sysselsettingen og nedgang i arbeidsledigheten, snudde arbeidsmarkedet i 2008. Fram til mars var det sterk vekst i sysselsettingen, men senere avtok veksten og antall registrerte ledige økte mot slutten av året.

Hedmarks utvikling

Året 2008 ble også for Hedmarks del preget av nedgangskonjunkturen.

TNS Gallup gjennomfører hvert kvartal en spørreundersøkelse om den norske befolkningens oppfatning av og forventninger til egen og landets økonomi. Undersøkelsen viste gjennom 2008, og særlig mot slutten av året, en sterkt nedadgående trend med hensyn til hedmarkingenes tiltro til økonomien.

Også næringslivet i Hedmark fikk merke urolighetene. Mot slutten av 2008 meldte flere virksomheter om omsetningssvikt, oppsigelser og permitteringer. I oktober rapporterte NAV en økning i arbeidsledigheten i fylket, for første gang på tre år. I desember var det 2105 helt ledige arbeidssøkere i Hedmark, tilsvarende 2,2 prosent av arbeidsstyrken. Dette var en økning på 33 prosent sammenlignet med desember 2007. Økningen var størst innen bygg, anlegg og industri.

Richard Heiberg
(født 1956), styreleder.

Heiberg er utdannet siviløkonom og er adm. direktør i Nordic Paper A/S. Han har vært medlem av styret siden 1995. Han er bosatt i Våler kommune.

Gunnar Martinsen
(født 1965), nestleder.

Martinsen er utdannet jurist og er partner i advokatfirmaet Thommessen Krefting Greve Lund AS. Han ble valgt inn i styret i 2006. Han er bosatt i Ringsaker kommune.

Sparebanken Hedmark – konsernet

Konsernet består av morselskapet Sparebanken Hedmark og datterselskapene Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Finans Østlandet AS, Vato AS og Meglereiendom AS.

Banken eier 11,1 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS og 15 prosent av BNbank ASA (tidligere Glitnir Bank ASA). Selskapene defineres som felleskontrollert virksomhet. Sparebanken Hedmarks andel av selskapenes resultater inntektsføres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden.

Datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS, som driver innenfor området leasing og salgspantfinansiering, har økt sitt overskudd før skatt fra 15 millioner i 2007 til 24 millioner kroner i 2008. Datterselskapet Hedmark Eiendom AS har i likhet med de fleste eiendomsmeglerselskaper hatt et svakt år i 2008. Selskapet fikk et underskudd på 3 millioner kroner før skatt i 2008 mot 8 millioner kroner i overskudd i 2007. Det negative resultatet i 2008 i Hedmark Eiendom AS kommer fra deres datterselskap Sørums og Søberg AS. Morbanken har tilført selskapet 3,5 millioner kroner i konsernbidrag. De øvrige datterselskaper, som er eiendomsselskaper, har tilnærmet nullresultater i 2008.

SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Livsforsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS, Odin Forvaltning AS og Bank 1 Oslo AS. Selskapet eier også 90 prosent av Actor Fordringsforvaltning AS, 75 prosent av Argo Securities AS og 24,5 prosent av First Securities AS.

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt ble minus 809 millioner kroner. I 2007 hadde SpareBank 1 Gruppen AS et overskudd etter skatt på 1.211 millioner kroner. Underskuddet i 2008 er i sin helhet knyttet til SpareBank 1 Livsforsikring AS, som gjennom finansruoen i 2008 valgte å holde en relativt høy aksjeandel i sine plasseringer sammenlignet med øvrige markedsaktører. Livselskapet har dessuten avvirket et større IT-prosjekt som har medført en nedskrivning på i alt 417 millioner kroner. Bakgrunnen for beslutningen var leverandørens manglende evne til å levere som avtalt. Finanskrisen har også medført lavere

inntekter for Odin Fondsforvaltning AS og økte tap i Bank 1 Oslo AS. Med unntak av livsforsikringsselskapet har datterselskapene i SpareBank 1 Gruppen AS positive resultater i 2008.

Banker i SpareBank 1-alliansen inngikk 20. oktober en avtale med Glitnir Banki hf på Island om erverv av samtlige aksjer i Glitnir Bank ASA (nå BNbank ASA) for 300 millioner kroner. Finansdepartementet ga 5.12.2008 konsesjon til å gjennomføre transaksjonen.

Eierfordelingen i BNbank ASA er:

SpareBank 1 SMN	25 prosent
SpareBank 1 SR-bank	20 prosent
SpareBank 1 Nord-Norge	20 prosent
Samarbeidende Sparebanker	20 prosent
Sparebanken Hedmark	15 prosent

I forbindelse med kjøpet skal det i henhold til regnskapsmessige krav (IFRS 3) gjennomføres en fullstendig merverdiallokering (Purchase Price Allocation – PPA). Det er utarbeidet en foreløpig oppkjøpsanalyse. Oppkjøpsanalysens beregninger gir en egenkapital i BNbank ASA per 5.12.2008 på 2.377 millioner kroner. Med en kjøpesum på 300 millioner kroner for selskapet, gir dette en merverdi på 2.077 millioner kroner. Merverdien er inntektsført i bankenes konsernregnskaper som negativ goodwill. For Sparebanken Hedmark utgjør beløpet 312 millioner kroner (15 prosent).

BNbank ASAs regnskap for 2008 viser et underskudd etter skatt på 0,6 milliarder kroner. Egenkapital og forvaltningskapital per 31.12.2008 er på henholdsvis 2,7 og 54 milliarder kroner. Selskapet driver sin aktivitet hovedsakelig i Oslo, Akershus, Trøndelag og Møre og Romsdal.

Konsernet Sparebanken Hedmarks resultat før skatt i 2008 er 418 millioner kroner. Tilsvarende tall året før var 614 millioner kroner.

Siri J. Strømmevold
(født 1961), styremedlem

Strømmevold er utdannet dataingeniør, og har 15 års erfaring fra oljeindustrien, bl.a. Mobil Expl., Statoil og Saga Petroleum. Er nå daglig leder av Tynset Bokhandel. Hun ble valgt inn i styret i 2006. Hun er bosatt i Tynset kommune.

Jan Wibe
(født 1942), styremedlem.

Wibe er BI-kandidat og har lederutdanning fra UCLA, Los Angeles og ledererfaring fra IT-bransjen. Fylkestingsmedlem og kommunestyremedlem. Han har vært medlem av styret siden 2004. Han er bosatt i Hamar kommune.

Spesifikasjon av konsernresultatet før skatt:

Resultat før skatt i morbanken 227 mill. kroner

Mottatt utbytte i 2008 fra døtre og felleskontrollerte virksomheter - 63 mill. kroner

Resultatandel fra:

SpareBank 1 Gruppen AS	- 85 mill. kroner
Hedmark Eiendom AS	- 3 mill. kroner
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	24 mill. kroner
Negativ goodwill BNbank ASA	312 mill. kroner
Øvrige selskaper og elimineringer	6 mill. kroner
Resultat før skatt konsernet	418 mill. kroner

Konsernets egenkapital per 31.12.2008 er 4.398 millioner kroner. Kapitaldekningen er 11,5 prosent.

Hovedkontoret er i Hamar, og konsernets virksomhet er i hovedsak i Hedmark.

Konsernet har ikke virksomhet som forurenser det ytre miljøet i nevneverdig grad.

Sparebanken Hedmark – morbanken

Med henvisning til regnskapslovens krav til innhold i styrets beretning, bekreftes det at regnskapet er basert på forutsetningen om fortsatt drift.

Resultatet før skatt ble 227 millioner kroner eller 0,58 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tilsvarende resultat i 2007 var 464 millioner kroner og 1,27 prosent. Finansuroen har i 2008 medført betydelige urealiserte tap på verdipapirer. I tillegg har banken større tap på utlån enn i de foregående år.

Resultatet av kjernevirksomheten i 2008, målt i form av resultat før skatt med fradrag av inntekt/tap fra finansielle investeringer, er tilnærmet på samme nivå som i 2007 med henholdsvis 421 og 405 millioner kroner.

Resultatet for 2008 gir en egenkapitalavkastning før skatt på 5,9 prosent mot 13,1 prosent i 2007. Overskuddet er ikke tilfredsstillende sett i forhold til styrets mål for egenkapitalavkastning.

Netto renteinntekter ble 847 millioner kroner. Det er 58 millioner kroner, eller 7,4 prosent høyere enn foregående år. Veksten skyldes økt utlåns- og innskuddsvolum. Differansen mellom utlåns- og innskuddsrenten til bankens kunder er blitt redusert med 0,06 prosentpoeng fra foregående år.

Netto provisjonsinntekter på 132 millioner kroner er 7 millioner høyere enn i 2007. Inntektene fra betalingsformidling og fondsprodukter er noe redusert fra foregående år, mens inntekter fra forsikrings- og pensjonsprodukter er økt fra 17 til 35 millioner kroner.

Inntekten fra finansielle investeringer ble negativ med 194 millioner kroner. Tilsvarende tall foregående år var positivt med 59 millioner kroner. Svikten i inntektene fra dette området er hovedårsaken til at resultatet før skatt er redusert fra 464 til 227 millioner kroner.

Verdipapirer består av aksjer, andeler, grunnfondsbevis, samt sertifikater og obligasjoner. Alle finansielle instrumenter klassifisert til virkelig verdi over resultatet, måles til virkelig verdi. Endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

Sum netto inntekter fra andre finansielle investeringer består av følgende hovedposter (jfr note 7):

Utbytte, realiserte og urealiserte kurstap på egenkapitalinstrumenter	- 121 mill. kroner
Verdiendringer på sertifikater og obligasjonsaktiva, inkl. derivater	- 275 mill. kroner
Verdiendringer på sertifikater og obligasjonsgjeld, inkl. derivater	204 mill. kroner
Garantiforpliktelser til Eksportfinans AS	- 35 mill. kroner
Inntekter fra valutahandel	19 mill. kroner
Verdiendring fastrenteutlån og kundeinnskudd	14 mill. kroner
Sum	- 194 mill. kroner

Av ovennevnte sum utgjør urealiserte og realiserte verdiendringer henholdsvis minus 226 og 32 millioner kroner.

Grethe G. Fossum
(født 1945), styremedlem.

Fossum er utdannet adjunkt, tidligere stortingsrepresentant, og er nå divisjonsdirektør ved Sykehuset Innlandet, Kongsvinger. Hun ble valgt inn i styret i 2006. Hun er bosatt i Grue kommune.

Espen Bjørklund Larsen
(født 1976), styremedlem.

Larsen er høgskolekandidat i økonomi og administrasjon og har ett års fordypning i Innovasjon. Han har vært hovedtillitsvalgt og bankansatt representant i styret siden 2008 og er bosatt i Elverum kommune.

Inntekter fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper, samt heleide datterselskaper ble 63 millioner kroner. Av dette er utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS 54 millioner kroner.

Bankens driftskostnader på 574 millioner kroner utgjør 1,45 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tilsvarende tall for 2007 var 562 millioner kroner og 1,54 prosent. Kostnadsveksten, som er moderat, er på 2,1 prosent. Lønn og personalkostnadene er tilnærmet på samme nivå som foregående år. På bakgrunn av resultatet i 2008 vil det ikke bli utbetalt resultatlønn til bankens ansatte.

Tap på utlån ble 66 millioner kroner. Selv om tapene er høyere enn foregående år er nivået fortsatt moderat og utgjør 0,20 prosent av brutto utlån. Tapene på 66 millioner kroner består av 18 millioner i gruppevis nedskrivninger og 48 millioner i individuelle nedskrivninger.

Årsoverskudd

Årets skattekostnad er 81 millioner kroner. Resultatet etter skatt er 146 millioner kroner. Styret foreslår at det avsettes 6 millioner kroner til gaver til allmenntilfelle i Hedmark. Restbeløpet, 140 millioner kroner, føres mot Sparebankens fond.

Egenkapital

Bankens egenkapital var ved utgangen av året på 3.870 millioner kroner. Dette utgjør 9,3 prosent av forvaltningskapitalen. Økte pensjonsforpliktelser på 85 millioner kroner er ført direkte mot egenkapitalen. Egenkapitalen er i sin helhet opptjente overskudd. Kapitaldekningen per 31.12.2008 er 12,2 prosent. Tilsvarende tall 31.12.2007 var 13,9 prosent.

Balanseutviklingen

Brutto utlån til kunder, inklusive overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, var 34,7 milliarder kroner. Årsvæksten i brutto utlån var 10,4 prosent. Veksten i personmarkedet var 7,3 prosent mens den i bedriftsmarkedet var hele 17,3 prosent.

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 22,5 milliarder kroner, en økning på 7 prosent siste år. Veksten ble noe høyere i bedriftsmarkedet enn i personmarkedet.

Kontanter og plasseringer i Norges Bank utgjorde 1,9 milliarder kroner, en økning på 1,0 milliarder kroner. Gjeld til kredittinstitusjoner og verdipapirgjeld er økt fra 11,9 til 14,0 milliarder kroner per 31.12.2008. Ved årsskiftet utgjorde den 33 prosent av forvaltningskapitalen.

Renteutviklingen

Etter et stigende rentenivå gjennom de tre første kvartalene, ble det en markert nedgang i siste kvartal. Norges Banks styringsrente var 5,25 prosent ved inngangen til året og 3,0 prosent per 31.12.2008. Bankens beste boliglånsrente var ved utgangen av året 4,70 prosent.

Bankens gjennomsnittlig utlånsrente var 7,5 prosent i 2008 mot 6,1 prosent i 2007. Innskuddsrenten var i gjennomsnitt 5,0 prosent mot 3,5 prosent i foregående år.

På grunn av finansuroen økte risikopåslaget i bankens innlånskostnader fra kapitalmarkedet markert gjennom 2008. Denne merkostnaden er bare delvis kompensert i bankens utlånsrenter.

Risikostyring

Risikostyring i Sparebanken Hedmark skal sikre at risikoeksponeringen til enhver tid er kjent og innenfor rammer trukket opp av styret. Risikostyringen skal underbygge og støtte opp under bankens aktiviteter for å nå sine mål, og bidra til en stabil og god egenkapitalavkastning.

Styret har nedfelt egne prinsipper for risikostyring gjennom «Policy for risiko- og kapitalstyring i Sparebanken Hedmark». Dokumentet definerer det overordnede rammeverk for risikostyringen, herunder styring av de ulike risiki. Styret vedtar årlig bankens finansstrategi som dekker områdene likviditet, aksjer, rentebærende verdipapirer, derivathandel, valuta og renterisiko. På samme måte vedtar styret bankens styringsdokumenter på kredittområdet. Risikoeksponering og risikoutvikling følges opp og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som risiko for tap som følge

Harry Konterud
(født 1943), administrerende direktør.

Konterud er siviløkonom og har vært adm. direktør i Sparebanken Hedmark siden 1985. Han er bosatt i Hamar kommune.

av at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Kredittrisiko i utlånsporteføljen er bankens største finansielle risiko. Risikoen styres løpende i henhold til bankens kredittstrategi, kredittpolicy, kredittfullmakter, rutiner for kredittgivning og ulike rapporterings- og oppfølgingskrav. Sparebanken Hedmark bruker egne statistiske risikoklassifiseringsmodeller som grunnlag for å dele porteføljen inn i ulike risikogrupper.

Vekst i utlån til næringslivet har for første gang på flere år vært større enn veksten i utlån til personmarkedet. I tillegg til finansiering av prosjekter i Hedmark, har banken bidratt til finansiering av større prosjekter i samarbeide med andre banker i SpareBank 1-alliansen. Utlånsveksten i personmarkedsporteføljen har avtatt i siste halvår på grunn av omslaget i norsk og internasjonal økonomi.

Finanskrisen har økt kredittrisikoen i utlånsporteføljen, noe som har medført økte tapsavsetninger i regnskapet.

Styret mener at kredittrisikoen i utlånsporteføljen har økt i 2008 som følge av finanskrisen.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer innebærer også kredittrisiko. Styret har gjennom bankens finansstrategi vedtatt rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalrammer for eksponering per bransje og per utsteder. Hovedtyngden av bankens beholdning av rentebærende verdipapirer omfatter verdipapirer utstedt av stater, banker, kredittforetak og store industriforetak. Finanskrisen har økt kredittrisikoen i bankens portefølje av rentebærende verdipapirer.

Banken har også kredittrisiko knyttet til sine fordringer på andre kredittinstitusjoner. Styret har fastsatt maksimalrammer for eksponering per motpart. Den største enkeltfordringen er utlån til bankens datterselskap, SpareBank 1 Finans Østlandet AS.

Styret mener at bankens kredittrisiko har økt i 2008, men at den fortsatt er moderat.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i rentenivået, aksjekurser og valutakurser.

Styring av markedsrisiko skjer gjennom bankens finansstrategi, vedtatt av styret. Risikoeksponering og risikoutvikling rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse.

Styret har vedtatt rammer for den totale renterisiko både med hensyn til basisrisiko og rentekurverisiko. Banken styrer renterisiko mot ønsket nivå gjennom rentebinding på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater som FRA-kontrakter og rentebytteavtaler. Bankens renterisiko har vært moderat i 2008.

Sparebanken Hedmark har økt sin beholdning av verdipapirer fra 2.985 millioner kroner til 3.376 millioner kroner i løpet av 2008. Finanskrisen, som medførte betydelige verdifall, har påført de fleste banker vesentlige bokføringsmessige tap knyttet til porteføljen av verdipapirer. Hoveddelen av tapene er urealiserte tap.

Sparebanken Hedmark har redusert rammene for valutarisiko, og har gjennom året hatt lav eksponering. Samlet vurderes valutarisikoen som lav.

Det er styrets vurdering at bankens markedsrisiko har økt og samlet sett er moderat til høy ved utgangen av året.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser, eller ikke evner å finansiere sine eiendeler, herunder ønsket vekst i utlån uten vesentlige økte kostnader.

Styring av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i finansstrategien. Denne vedtas årlig av styret og setter rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering, størrelsen på udisponerte trekkrettigheter, størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden banken skal være uavhengig av ny ekstern finansiering.

Vekst i utlån til næringslivet har for første gang på flere år vært større enn veksten i utlån til personmarkedet. »

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Sparebanken Hedmark hadde en innskuddsdekning (kundeinnskudd i prosent av brutto utlån til kunder) per 31.12.2008 på 68,6 prosent. Banken har en ramme som sier at innskuddsdekningen skal være minimum 60 prosent.

Kredittilsynets likviditetsindikatorer beregner bankens forhold mellom stabile finansieringskilder og illikvide eiendeler. De to indikatorene beregner hvor stor andel av bankens illikvide eiendeler som er finansiert med løpetid over hhv en måned og ett år. Sparebanken Hedmarks indikatorverdier ved årsskiftet var hhv 111,1 og 115,4. Tilsvarende var indikatorene ved utgangen av 2007 107,7 og 112,7.

Sparebanken Hedmark har en gjennomsnittlig løpetid på finansieringen per 31.12.2008 på 3,6 år. Banken har gjennom 2008 søkt å redusere likviditetsrisikoen ved å legge til rette for bruk av nye finansieringskilder. Overføring av lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS har vært det viktigste tiltaket. Sparebanken Hedmark har per 31.12.2008 overført lån til en verdi av 1,9 milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Banken skal i en ordinær driftssituasjon, hensyntatt udisponerte kommitterte trekkrettigheter og reelle likviditetsreserver, være uavhengig av ekstern finansiering i 6 måneder. Per 31.12.2008 har banken tilstrekkelig med likviditet og reserver til å fortsette sin aktivitet i over 12 måneder uten tilførsel av ekstern likviditet. Sparebanken Hedmark gjennomfører jevnlig stresstester for å vurdere likviditetssituasjonen. Det er styrets vurdering at bankens likviditetsrisiko er moderat.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i «Policy for risiko- og kapitalstyring». Det gjennomføres årlige risikovurderinger av ulike områder. Disse danner grunnlaget for kontrollhandlinger som følges opp gjennom bankens verktøy for oppfølging av operasjonell risiko.

Med bakgrunn i bankens inntjening og soliditet, samt organisasjonens kompetanse og styringssystemer, mener styret at bankens samlede risikoeksponering er forsvarlig.

Organisasjonsforhold og personalforhold

Sparebanken Hedmarks kunderettede virksomhet har i 2008 vært organisert i ni resultatenheter. Ansvar for større og kompliserte bedriftsengasjementer og enkelte bransjer/sektorer har vært samlet i Bedriftskundeavdelingen på Hamar.

Per 31.12.2008 hadde Sparebanken Hedmark 518 ansatte, en økning på 21 personer i løpet av året. Økningen har sammenheng med bankens sterke satsing på salg av forsikrings- og spareprodukter, samt kompetanseoppbygging innenfor risikostyring og kredittstyring.

I siste del av 2008 ble det arbeidet aktivt med planlegging og tilrettelegging av en ny organisasjonsmodell for banken. Bankens forretningsmessige virksomhet organiseres fra 1.1.2009 i to divisjoner, en for personmarkedet og en for bedriftsmarkedet. Målsettingen med organisasjonsendringen er økt effektivitet og bedre kvalitet i leveransene til et stadig skiftende og mer krevende marked.

HR-strategi

Det er i løpet av 2008 arbeidet aktivt med realisering av sentrale områder innenfor bankens HR-strategi. Kvalitetssikring av rekrutteringsprosesser, fokus på ferdighetstrening for rådgiverne, samt ledertrainingsprogram med fokus på målstyring har vært de prioriterte områdene.

Rekruttering

I løpet av året er det foretatt 31 nyrekrutteringer og 54 interne rekrutteringer. Så å si alle nyrekrutterte arbeidstakere har høyere utdanning på minimum bachelor nivå. Alle nyansatte i Sparebanken Hedmark gjennomfører et tilrettelagt og individuelt tilpasset introduksjonsprogram. Dette er viktig for å få en effektiv og kvalitetssikret innføring i stillingen.

Gjennom deltakelse på utdanningsmesser og støtte til forskning og utdanning ønsker banken å fremstå som en interessant arbeidsgiver for ungdom. Banken

deltar også i Trainee Innlandet som henvender seg til ungdom med høyere utdanning.

Kompetanseutvikling

De prioriterte aktivitetene innenfor kompetanseutvikling har i 2008 vært konsentrert om to områder; videreutvikling av kredittfaglig kompetanse, og implementering av SpareBank 1-alliansens «Læringshus» for alle ansatte i banken. Ved implementeringen av «Læringshusene» har det vært fokus på etikk og holdninger og på grunnkompetanse innenfor bankens hovedforretningsområder. Ved utgangen av 2008 var det 145 sertifiserte finansrådgivere i Sparebanken Hedmark. Overgangen til SpareBank 1-alliansens «Læringshus» innebærer samtidig en resertifisering av finansrådgiverne som skal være sluttført innen 31.12.2010. Det innebærer at alle i kunderettede roller i banken skal sertifiseres. Finansrådgivere og deres nærmeste ledere i personmarkedsdivisjonen skal også autoriseres i en ny nasjonal autorisasjonsordning.

I løpet av 2008 har alle finansrådgivere og deres nærmeste ledere i personmarkedsdivisjonen vært gjennom kurs innenfor salgs- og rådgivningstrening og coaching med bruk av video og rollespill. Målet har vært å få en sterkere bevissthet omkring egne ferdigheter, og å utvikle en systematikk og kultur for kontinuerlig trening og læring i alle miljøer.

Det er også i løpet av året gjennomført ledertrainingsprogram med fokus på målstyring og resultatoppfølging. Banken har i 2008 hatt to kvinner som deltakere i et nasjonalt lederutviklingsprogram for kvinner i finans – FUTURA.

Helse, miljø og sikkerhet

Det gjennomføres årlige arbeidsmiljøundersøkelser sammen med de øvrige bankene i SpareBank 1-alliansen. Resultatene fra undersøkelsene brukes aktivt som grunnlag for organisasjons- og lederutvikling.

Sykefraværet var i 2008 på 5,5 prosent. Korttidsfraværet er under én prosent. Langtidsfravær er i all hovedsak knyttet til alvorlig sykdom som ikke er arbeidsrelatert. Banken er IA-Bedrift, og sykefraværet blir fulgt opp systematisk og rapportert etter fastsatte

rutiner. Banken har satt økt fokus på helsefremmende aktiviteter for å unngå sykefravær og forbedre arbeidsmiljøet ytterligere. I desember 2007 startet banken konseptet Aktiv Bedrift, innenfor rammer initiert av Norges mosjons- og bedriftsidrettsforbund. Banken ønsker med dette å engasjere flere i en eller annen form for fysisk aktivitet, og øke bevisstheten om egen helse og livsstil.

Banken legger til rette for fleksibilitet i ulike livsfaser, blant annet gjennom mulighet for individuell tilpasning av arbeidstid. Andre virkemidler er studiepermisjon, hjemmearbeidsplass og mulighet for nedtrapping før overgang til pensjon. Det har i 2008 ikke vært meldt skader til Arbeidstilsynet.

Likestilling

Kvinner utgjør 58 prosent av bankens ansatte, mens kvinneandelen i lederstillinger er 36 prosent.

Bankens styre består av to kvinner og fire menn, mens bankens representantskap består av 11 kvinner og 33 menn.

Sparebanken Hedmark har som målsetting å styrke mangfoldet og balansere kjønnsfordelingen i ulike roller på alle nivåer i organisasjonen. Banken legger til rette for likestilling gjennom løpende personalforvaltning og utviklingstiltak som er forankret i bankens strategi.

Lønn fastsettes for alle medarbeidere på grunnlag av stillingsinnhold, utdanning, erfaring og personlige egenskaper. Det gjennomføres årlig en avdelingsvis prosess knyttet til fordeling av lokale lønnstillegg. I denne prosessen involveres de tillitsvalgte aktivt, og en søker blant annet å avdekke eventuelle skjevheter i forhold til enkeltmedarbeidere eller grupper av medarbeidere. I tillegg gjennomføres det analyser og vurderinger i det sentrale ansettelsesutvalget for å fange opp eventuelle skjevheter.

Samfunnsansvar - miljøsertifisering

Global oppvarming er den største miljøutfordringen verdenssamfunnet står overfor. Klimaendringene vil påvirke livsgrunnlaget for folk i hele verden i forhold til matproduksjon, adgang til vann, helse og miljø. Også den økonomiske aktiviteten påvirkes.

Målet har vært å få en sterkere bevissthet omkring egne ferdigheter, og å utvikle en systematikk og kultur for kontinuerlig trening og læring i alle miljøer. »

Klimaendringene krever både lokale, nasjonale og globale løsninger.

Sparebanker har lang tradisjon for å ta samfunnsansvar og bidra til positiv utvikling på viktige områder. Sparebanken Hedmark ønsker å være et forbilde på god forretningsdrift, også i miljøspørsmål. Banken står i et gjensidig avhengighetsforhold til den generelle utviklingen. For å kunne påvirke andre aktører og få et ønsket omdømme blant kunder og opinionen, er det viktig at banken er troverdig og holder orden i eget hus.

Konsernadministrasjonens bygg ble miljøsertifisert høsten 2008. Tanken er at den øvrige virksomheten skal miljøsertifiseres i løpet av 2009. Miljøfyrtårn er et offisielt norsk sertifikat, støttet av blant annet Miljøverndepartementet. For ansatte i banken betyr det at de får et enda mer bevisst forhold til forbruk, reiser, avfallshåndtering og energiforbruk generelt. Alt som kastes og kildesorteres blir registrert. Målet er at banken årlig skal kunne dokumentere et redusert forbruk, at gjenvinningsgraden økes og at energiforbruket og fyringsutgiftene reduseres. Dette skal dokumenteres i et eget miljøregnskap.

Utsiktene for 2009

Finanskrisen har ført verden inn i resesjon, som er den verste siden 1930-årene. Uroen har ført til at finansmarkedet til tider har fungert dårlig og det har vært mangel på kapital. Det har medført et høyt risikopåslag på kapital fra obligasjonsmarkedet ved inngangen til 2009.

Finanskrisen har etter hvert slått inn i realøkonomien i form av kraftig redusert internasjonal etterspørsel etter varer og tjenester. Dette påvirker norsk økonomi, siden store deler av industrien eksporterer sine produkter. Aktiviteten i bygg og anleggsbransjen er allerede sterkt redusert.

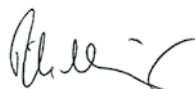
NAV's prognoser tilsier økning i arbeidsledigheten i 2009. Denne forventningen understrekes av svarene i NHOs økonomibarometer for Innlandet høsten 2008, hvor nærmere 70 prosent av de spurte bedriftene forventet en negativ utvikling i markedsutsiktene for 2009. 55 prosent oppga å ha utsatt eller revurdert sine investeringsplaner som følge av finanskrisen.

Myndighetene har iverksatt en rekke tiltak for å stimulere aktiviteten i økonomien og bankenes utlånsevne. Effekten av myndighetenes krisepakker er foreløpig vanskelig å forutsi.

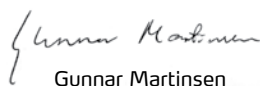
Rentenivået i Norge forventes å bli redusert ytterligere mot sommeren 2009 og det forventes en positiv reallønnsvekst. Husholdninger med høy gjeld vil derfor oppleve at reduksjonen i rentenivået på slutten av 2008 vil føre til økt disponibel inntekt i 2009.

Finansuroen er i ferd med å gi betydelig effekt på norsk realøkonomi. Vi forventer at langt flere bedrifter vil få problemer i 2009. Banken forventer derfor økte tap på utlån og lavere kredittvekst i 2009.

Hamar, 5. mars 2009

Richard H. Heiberg
styreleder

Gunnar Martinsen

Siri J. Strømmevold

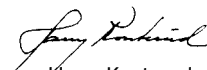
Grethe G. Fossum

Espen Bjørklund Larsen

Jan Wibe

Harry Konterud
adm. direktør

Resultatregnskap

Morbank			(mill. kroner)	Noter	Konsern		
2006	2007	2008			2008	2007	2006
1 512	2 126	2 844	Renteinntekter	5	2 910	2 180	1 556
761	1 337	1 997	Rentekostnader	5	1 994	1 334	760
751	789	847	Netto renteinntekter		916	846	796
152	164	170	Provisjonsinntekter	6	169	162	145
39	39	38	Provisjonskostnader	6	43	47	46
113	125	132	Netto provisjonsinntekter		126	115	99
9	57	63	Inntekt fra investering i TS, FKV og konsernselskaper	14	233	182	60
56	59	-194	Inntekt fra andre finansielle investeringer	7	-194	59	54
21	12	19	Andre driftsinntekter	8	64	64	71
493	562	574	Driftskostnader	9	651	628	549
456	480	293	Resultat før tap		494	638	531
-6	16	66	Tap på utlån og garantier	20	76	24	24
462	464	227	Resultat før skatt		418	614	507
136	114	81	Skatt	10	87	122	140
326	350	146	Resultat etter skatt		331	492	367

Balanse

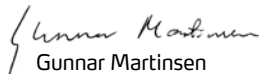
Morbank			(mill. kroner)	Noter	Konsern		
2006	2007	2008			2008	2007	2006
EIENDELER							
525	881	1 854	Kontanter og fordringer på sentralbanker		1 854	881	525
1 359	1 273	1 751	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	18	322	98	359
29 155	31 405	32 764	Utlån til og fordringer på kunder	19	34 557	32 883	30 451
-142	-87	-117	Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder	19,20	-144	-108	-161
-74	-82	-100	Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder	19,20	-108	-90	-84
28 939	31 236	32 547	Netto utlån til kunder		34 305	32 685	30 206
102	35	514	Derivater	17	514	35	102
2 941	2 665	3 009	Verdipapirer - til virkelig verdi over resultatet	15,16	3 009	2 665	2 941
212	320	367	Verdipapirer - tilgjengelig for salg	15	367	320	212
449	445	532	Investering i TS og FKV	14	1 030	746	536
301	299	305	Investering i datterselskaper	14			
99	99	98	Immaterielle eiendeler	13	101	102	102
299	291	282	Eiendom, anlegg og utstyr	12	299	299	319
			Eiendeler holdt for salg		1		
63	75	87	Eiendel ved utsatt skatt	10	95	88	78
376	390	418	Andre eiendeler	11	497	501	448
35 665	38 009	41 764	Sum eiendeler		42 394	38 420	35 828
FORPLIKTELSE							
2 769	2 987	4 756	Gjeld til kredittinstitusjoner	18	4 753	2 970	2 749
18 987	21 024	22 484	Innskudd fra og gjeld til kunder	21	22 389	20 812	18 865
8 641	8 944	9 232	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	27	9 232	8 944	8 641
290	299	405	Derivater	17	405	299	290
119	126	74	Forpliktelser ved periodeskatt	10	76	131	121
1 305	789	943	Andre forpliktelser	22,23	1 141	1 108	1 515
32 111	34 169	37 894	Sum gjeld		37 996	34 264	32 181
EGENKAPITAL							
46	65	57	Gavefond		57	65	46
88	36	-74	Fond for verdireg og estimatavvik		-53	56	113
3 420	3 739	3 887	Sparebankens fond		4 394	4 035	3 488
3 554	3 840	3 870	Sum egenkapital	24	4 398	4 156	3 647
35 665	38 009	41 764	Sum egenkapital og gjeld		42 394	38 420	35 828

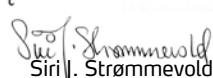
Styret i Sparebanken Hedmark

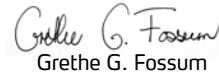
Hamar, 31. desember 2008/05. mars 2009

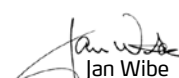

Richard H. Heiberg
Styreleder

Espen Bjørklund Larsen

Gunnar Martinsen

Siri J. Strømmevold

Grethe G. Fossum

Jan Wibe

Harry Konterud
Adm direktør

Oppstilling av innregnede inntekter og kostnader

Morbank			(mill. kroner)	Noter	Konsern		
2006	2007	2008			2008	2007	2006
			Investeringer holdt for salg				
26	-25	-26	- Netto endring i verdipapirer vurdert til virkelig verdi		-26	-25	26
			- Netto endring i verdipapirer vurdert til virkelig verdi som er overført til resultatet ved realisasjon		1	-1	
7	-26	-85	Endring i estimatavvik pensjon etter skatt		-84	-32	6
			Endring i regnskapsprinsipper i TS og FKV ført direkte mot egenkapitalen		26	89	
			Andel av gevinster og tap i TS og FKV som er ført direkte mot egenkapitalen			1	26
33	-52	-110	Netto resultat ført direkte mot egenkapitalen		-83	32	58
326	350	146	Årsresultat		331	492	367
359	298	36	Samlede innregnede inntekter og kostnader i perioden	24	248	524	425

Kontantstrømanalyse

Morbank				Konsern		
2006	2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007	2006
11 531	14 964	13 767	Årets avdrag på nedbetalingslån mv til kunder	14 497	15 666	12 185
			Endring i forskuddsleie leasing	3	-7	10
-14 212	-16 612	-13 085	Nydiskonterte nedbetalingslån mv i året til kunder	-14 138	-17 501	-14 991
-156	444	-916	Endring i saldo på valutalån	-916	444	-156
-552	-1 105	-1 132	Endring i saldo på kreditter	-1 132	-1 105	-552
1 288	1 791	2 354	Rente- og provisjonsinnbetalinger på utlån	2 502	1 895	1 361
7	7	8	Inngått på tidligere års konstaterte tap på utlån	10	7	10
	-3	6	Endring i forventet inngang konkurser	6	-3	
	1		Endring i eiendeler holdt for salg		3	3
-2 094	-513	1 002	Kontantstrøm fra utlånsvirksomheten (A)	832	-601	-2 130
2 118	1 847	651	Endring i saldo på innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	794	1 747	2 051
-3	190	809	Endring i saldo på innskudd fra kunder med avtalt løpetid	809	190	-3
-371	-686	-1 065	Renteutbetalinger til kunder	-1 054	-679	-371
1 744	1 351	395	Kontantstrøm fra innskuddsvirksomheten (B)	549	1 258	1 677
-710	289	-648	Endringer i verdipapirer som holdes på kort sikt	-648	289	-709
-13	33	-143	Kursgevinster/-tap på verdipapirer som holdes på kort sikt	-143	33	-13
88	122	167	Renteinnbetalinger på obligasjoner og sertifikater	167	122	87
7	8	3	Mottatt aksjeutbytte på aksjer som holdes på kort sikt	3	8	7
-628	452	-621	Kontantstrøm fra verdipapirinvesteringer (C)	-621	452	-628
-303	119	-303	Endring i fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	-49	112	-230
56	122	211	Renteinnbetalinger fra innskudd i kredittinstitusjoner	223	58	23
-247	241	-92	Kontantstrøm fra innskudd i kredittinstitusjoner (D)	174	170	-207
230	221	206	Andre inntekter	250	223	276
-528	-593	-508	Betalbare driftskostnader	-594	-613	-588
-104	-119	-116	Betaling av skatter	-114	-121	-106
-4	-12	-14	Gaver	-14	-12	-4
6	-24	28	Endring i andre eiendeler	41	-26	4
33	-100	-159	Endring i periodiseringer	-237	-106	47
430	-538	5	Endring i annen gjeld	-103	-443	498
63	-1 165	-558	Resterende kontantstrøm fra løpende drift (E)	-771	-1 098	127
-1 162	366	126	KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN (A+B+C+D+E=F)	163	181	-1 161
1 895	218	1 769	Endring i innskudd fra kredittinstitusjoner	1 769	408	1 899
4 992	2 649	3 219	Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirer	3 219	2 649	4 992
-4 208	-2 219	-2 620	Utbetalt ved innfrielse av verdipapirgjeld	-2 620	-2 219	-4 208
-499		-389	Tilbakekjøp av egne verdipapirer	-389		-499
-341	-563	-833	Renteutbetalinger på finansiering	-855	-571	-341
1 839	85	1 146	Kontantstrøm fra finansiering (G)	1 124	267	1 843
-154	-30	-38	Investert i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-42	-32	-155
4	3	5	Salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler til salgpris	5	10	4
-446	-114	-161	Kjøp av langsiktige verdipapirer	-161	-114	-446
	43		Salg av langsiktige verdipapirer		43	
15	37	74	Utbytte på anleggsaksjer	65	35	11
-581	-61	-120	Kontantstrøm fra investeringer i varige driftsmidler (H)	-133	-58	-586
		-3	Likviditetseffekt av kjøp og salg av datterselskaper (I)	-5		
96	390	1 149	ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (F+G+H+I)	1 149	390	96
469	565	955	Likviditetsbeholdning 01.01.	955	565	469
565	955	2 104	Likviditetsbeholdning 31.12.	2 104	955	565
			Likviditetsbeholdningen 31.12. består av:			
524	881	1 854	Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 854	881	524
41	74	250	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	250	74	41
565	955	2 104	Sum likviditetsbeholdning 31.12.	2 104	955	565

Noter

Innholdsfortegnelse

1	Regnskapsprinsipper	side 21
2	Finansiell risikostyring	side 24
3	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	side 26
4	Segmentinformasjon	side 28
5	Netto renteinntekter	side 29
6	Netto provisjonsinntekter	side 29
7	Inntekter fra andre finansielle investeringer	side 30
8	Andre driftsinntekter	side 30
9	Driftskostnader	side 30
10	Skatt	side 32
11	Andre eiendeler	side 34
12	Eiendom, anlegg og utstyr	side 34
13	Immaterielle eiendeler	side 35
14	Tilknyttede selskap, felleskontrollert virksomhet og investering i datterselskaper	side 35
15	Aksjer	side 37
16	Obligasjoner	side 38
17	Finansielle derivater	side 39
18	Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld	side 39
19	Utlån til og fordringer på kunder	side 40
20	Tap på utlån og garantier m.v.	side 43
21	Innskudd fra kunder	side 44
22	Andre forpliktelser	side 45
23	Pensjoner	side 46
24	Egenkapital	side 49
25	Kapitaldekning	side 50
26	Nærstående parter	side 50
27	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	side 51
28	Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser	side 52
29	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler	side 53
30	Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån	side 55
31	Markedsrisiko knyttet til renterisiko	side 55
32	Markedsrisiko knyttet til valutarisiko	side 56
33	Hendelser etter balansedagen	side 56

Note 1 - Regnskapsprinsipper

GENERELL INFORMASJON

Konsernet Sparebanken Hedmark består av morbank Sparebanken Hedmark samt de heleide datterselskapene; Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Finans Østlandet AS, Vato AS og Meglereiendom AS.

SpareBank 1 Gruppen AS, BNbank ASA (tidl. Glitnir Bank ASA), Torggt 22 AS samt SpareBank 1 Utvikling DA er bokført etter kostmetoden i bankens regnskap og inkluderes i konsernregnskapet som felleskontrollert virksomhet etter egenkapitalmetoden.

Fageråsen Invest AS og Engerdalen Høvleribygge AS er bokført etter kostmetoden i bankens regnskap og tas begge inn konsernets regnskap som tilknyttet selskap etter egenkapitalmetoden.

Sparebanken Hedmark har hovedkontor på Hamar. Banken har 29 kontorer, alle i Hedmark fylke. Alle datterselskaper har hovedkontor i Hedmark fylke.

Konsernets hovedvirksomhet er salg og videreformidling av finansielle produkter og tjenester samt leasing og eiendomsmegling.

Konsernregnskapet godkjennes endelig av Representantskapet 2.april 2009. Representantskapet er det øverste organ i en sparebank.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte regnskapet

Selskaps- og konsernregnskapet for Sparebanken Hedmark er satt opp i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) vedtatt av EU at skal benyttes per 31.12.2008. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste tolkningskomité (SIC). Sparebanken Hedmark tok i bruk IFRS fra 01.01.2007 og det skjedde med tilbakevirkende kraft. Sparebanken Hedmark har ikke benyttet muligheten til å ta i bruk nye standarder eller endringer i standarder som er obligatorisk fra 01.01.2009 eller senere.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er konsernets funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Ved overtagelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelses oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelses oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet.

Banken har ikke anvendt IFRS 3 retrospektivt på virksomhetssammenslutninger som er gjennomført før 01.01.2006.

Tilknyttet foretak

Tilknyttet foretak innebærer at banken har en eierandel på mellom 20 % og 50 %. Dette gir i de enkelte tilfellene betydelig innflytelse, men ikke kontroll over selskapene. Behandling som tilknyttede selskap oppstår fra det tidspunkt betydelig innflytelse etableres og til det opphører. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernet. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endringen i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter kostmetoden i morbankens regnskap.

Fageråsen Invest AS og Engerdal Høvleribygge AS behandles begge som tilknyttede foretak i morbanken og konsernet. Eierandelene er på henholdsvis 36 % og 20 %.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet innebærer at partene som inngår i enheten utøver felles kontroll over aktiviteter basert på kontraktmessige avtaler. Avtalene krever enstemmighet mellom partene ved strategiske, finansielle og driftsmessige beslutninger. Felleskontrollert foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernet og etter kostmetoden i morbanken.

SpareBank 1 Gruppen AS eies med 11,14% av banken. Øvrige eiere er SpareBank 1 SR-bank, SpareBank 1 Midt-Norge, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidende Sparebanker AS, hver med 19,89 %, samt LO med 9,29 %. Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. Konsernet klassifiserer sin eiendel i SpareBank 1 Gruppen AS som en investering i et felleskontrollert foretak.

BNbank ASA eies med 15 % av banken. Øvrige eiere er SpareBank 1 SR-bank, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidende Spare-banker AS med 20 % hver samt SpareBank 1 Midt-Norge med 25 %. Styringsstrukturen for felles investering i BNbank ASA er regulert i en avtale mellom eierne. Konsernet klassifiserer sin eiendel i BNbank ASA som en investering i et felleskontrollert foretak.

Banken eier 50 % av aksjene i Torggata 22 AS. Foretaket regnskapsføres også som felleskontrollert virksomhet. Det samme gjør SpareBank 1 Utvikling DA hvor banken eier 11 %. De andre eierne i det sistnevnte foretaket er banker i SpareBank 1-alliansen.

Utlån til og fordringer på kunder

Etter at banken tok i bruk IFRS fra 01.01.2007 måles utlån til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Vurdering av utlån etter IAS 39 følger dermed de samme prinsippene som etter utlånsforskriften av 21. desember 2004, jfr. Kredittilsynets rundskriv nr 10/2005.

Fastrenteutlån og lån med rentegaranti bokføres til virkelig verdi. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi bokføres over resultatregnskapet som verdiendring. Over- og underkurs innteks- eller kostnadsføres umiddelbart over resultatet. Det er bankens oppfatning at vurdering av fastrentelån og lån med rentegaranti til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen.

Vurdering av verdifall på finansielle eiendeler

På hver balansedag vurderer banken om det eksisterer objektive bevis på at verdien på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert. Verditap på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er pådratt dersom, og bare dersom, det eksisterer objektive bevis på verdifall som kan medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på at verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntagers situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- de aktive markedene for den finansielle eiendelen opphører på grunn av finansielle problemer, eller
- observerbare data indikerer at det er målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler siden første gangs bokføring, selv om reduksjonen enda ikke fullt ut identifiseres til en individuell finansiell eiendel i gruppen inkludert:
- ugunstig utvikling i betalingsstatus for låntakere i gruppen eller
- nasjonale eller lokale økonomiske betingelser som korrelerer med mislighold av eiendelene i gruppen

Banken vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på verdifall for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. For finansielle eiendeler som ikke er individuelt signifikante, vurderes de objektive bevisene på verdifall individuelt eller kollektivt. Dersom banken vurderer at det ikke eksisterer objektive bevis på verdifall for en individuell vurdert finansiell eiendel, signifikant eller ikke, inkluderes eiendelen i en gruppe av finansielle eiendeler med samme kredittisikokarakteristikk. Gruppen vurderes så samlet for eventuell verdireduksjon. Eiendeler som vurderes individuelt med hensyn til verdireduksjon, og hvor et verditap identifiseres eller fortsatt er identifisert, tas ikke med i en samlet vurdering av verdireduksjon.

Dersom det er objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer (eksklusiv fremtidige kredittap som ikke er pådratt) diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en avsetningskonto og tapet bokføres over resultatregnskapet.

Fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av finansielle eiendeler som samlet er vurdert med hensyn på verdireduksjon, estimeres med utgangspunkt i de kontraktsmessige kontantstrømmer for gruppen samt historiske tap for eiendeler med lignende kredittisiko. Historiske tap justeres for eksisterende observerbare data for å kunne ta hensyn til effekter av eksisterende forhold som ikke var tilstede på tidspunktet for de historiske tapene.

Misligholdte/tapsutsatte

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte tapsavsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

Eiendeler holdt for salg

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Overtatte eiendeler som forventes realisert, klassifiseres som anleggsmidler holdt for salg. I samsvar med IFRS 5 vurderes disse eiendelene på overtakelsestidspunktet til virkelig verdi minus salgsutgifter. Forskjellen mellom denne verdien og verdien av låneengasjementet justeres over resultatet. Overtatte eiendeler som ikke kan forventes realisert, aktiveres som anleggsmiddel i bankens balanse.

Leieavtaler

Finansielle leieavtaler er ført under hovedposten utlån i balansen og regnskapsføres etter prinsipp om amortisert kost. Alle faste inntekter innenfor leieavtalens forventede løpetid inngår i beregningen av avtalens effektive rente. Konsernet har ikke kontrakter av typen «salg og tilbakeleie» av eiendom, anlegg og utstyr.

Verdipapirer

Verdipapirer består av aksjer, andeler og grunnfondsbevis, samt sertifikater og obligasjoner. Aksjer, andeler og grunnfondsbevis klassifiseres til virkelig verdi over resultatet eller som tilgjengelig for salg. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Alle finansielle instrumenter klassifisert til virkelig verdi over resultatet, måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Gevinst eller tap på finansielle eiendeler klassifisert

som tilgjengelig for salg, innregnes direkte i egenkapitalen og spesifiseres i oppstilling av endringer i egenkapitalen. Finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi over resultatet er i hovedsak klassifisert etter «Fair value option». Reklassifisering av finansielle instrumenter som det ble åpnet for i oktober 2008 er derfor ikke benyttet i Sparebanken Hedmark.

Derivater

Derivatene består av valuta- og renteinstrumenter samt instrumenter forbundet med strukturerte produkter. Derivater føres til virkelig verdi over resultatet. Gevinst eller tap som oppstår ved endring i derivatets markedsverdi, innregnes i resultatet som «inntekt fra andre finansielle investeringer».

Goodwill

Goodwill fremkommer som differanse mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at anskaffelseskost er fordelt på identifiserbare materielle og immaterielle eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser. Goodwill ved kjøp av tilknyttede- og felleskontrollerte selskaper er bokført sammen med investeringen. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke.

Negativ goodwill inntektsføres umiddelbart. Negativ goodwill knyttet til investeringen i TS/FKV ført etter egenkapitalmetoden inntektsføres umiddelbart sammen med resultatandelen fra selskapet.

Eiendom, anlegg og utstyr

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er bokført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Tomter er bokført til anskaffelseskost fratrukket nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer alle direkte henførbare kostnader for å få eiendelen til å virke som tiltenkt, samt kostnader til demontering og fjerning. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere anskaffelseskost fratrukket eventuell restverdi, over driftsmidlenes levetid.

Ved fastsetting av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg anses å være av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men som grupper. Levetid på ulike klasser av eiendom anlegg og utstyr er:

Bygg og innredninger: 10-100 år
Driftsløsøre: 3-25 år

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Konsernet har ikke eiendom som skal klassifiseres som investeringseiendom i følge IAS 40.

Innlån

Annen gjeld regnskapsføres første gang til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. Obligasjons- og sertifikatlån regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdipapirgjeld verdsettes mot swap (bid)-kurven justert for indikert kredittspread på bankens gjeld.

Pensjoner

Frem til 01.07.2008 har konsernselskapene i Sparebanken Hedmark hatt ytelsesbaserte pensjonsavtaler for sine ansatte som har vært sikret gjennom innbetalinger til forsikringsselskap eller pensjonskasser, og er bestemt av periodiske beregninger utført av aktuar. En definert ytelsesplan er en pensjonsplan som gir rett til en definert fremtidig ytelse ved oppnådd pensjonsalder, som regel bestemt av faktorer som alder, antall år ansatt og lønn. Forpliktelsen som bokføres i balansen vedrørende en definert ytelsesplan er nåverdien av den definerte forpliktelsen redusert for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Forpliktelsene knyttet til den definerte ytelsesplanen beregnes årlig av uavhengige aktuarer.

Nåverdien av fremtidige definerte ytelser beregnes ved å diskontere fremtidige utbetalinger ved bruk av rentesatsen for norske statsobligasjoner justert for forskjeller i forfallstidspunkt.

Ved bruk av IFRS i regnskapet er det i henhold til IAS 19 anledning til å føre aktuarmessige gevinster og tap (estimataavvik) rett mot egenkapitalen. Konsernet har valgt å innføre dette prinsippet ved overgang til IFRS.

01.07.2008 ble den ytelsesbaserte pensjonsordningen i Sparebanken Hedmark lukket for eksisterende medlemmer. Nyansatte etter dette tidspunktet tilbys en innskuddsbasert pensjonsordning. Øvrige ansatte har fått anledning til å velge mellom å forbli i den ytelsesbaserte ordningen eller gå over til innskuddsbasert ordning fra 01.01.2009.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Effektiv rente er den renten som medfører at nåverdien av forventet konstantstrøm over forventet levetid for en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse, blir lik bokført verdi av den respektive finansielle eiendelen eller forpliktelsen. Ved beregningen av effektiv rente estimerer man kontantstrømmeffekten som ligger i avtalen, men uten å ta hensyn til fremtidige kredittap. Beregningen tar således hensyn til blant annet gebyrer, transaksjonskostnader, overkurs og underkurs. Dersom en finansiell eiendel blir nedskrevet for tap blir ny effektiv rente beregnet basert på justert estimert kontantstrøm. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedrenten klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad mens effekt av renteendringer klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir levert/mottatt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens eller konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Transaksjoner og pengeposter i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter i valuta på balansedagen resultatføres.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktig resultat som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Segmentrapportering

Sparebanken Hedmark har som målsetning å være totalleverandør av finansielle tjenester, dels ved tjenester som banken selv leverer, dels ved å distribuere produkter og tjenester på vegne av samarbeidspartnere samt at banken har et antall datterselskaper som leverer ulike finansielle tjenester. Innenfor konsernet drives det derfor ulike typer virksomhet. Primært format på segmentrapporteringen i konsernet er inndelt i følgende fire områder: Bank, finansiering, eiendomsmegling og øvrig virksomhet. Konsernet presenterer en sektor- og næringsfordeling av utlån og innskudd som sitt sekundære format.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre det. Hendelser frem til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige. Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning tilstede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Note 2 - Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

Risikostyringen i Sparebanken Hedmark skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi, dog slik at de til enhver tid strategiske kapitalmål oppfylles
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av synergi og diversifiseringseffekter

Styret er ansvarlig for å påse at Sparebanken Hedmark har en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettinger knyttet til risikostyringen, herunder overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen. Administrerende direktør har ansvaret for risikostyringen. Dette betyr at administrerende direktør er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner og -systemer, og at risikoeksponeringen overvåkes. Forretningsområdene og divisjonene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde, og skal påse at risikostyring og -eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt av styret eller administrerende direktør.

Kredittstyringsavdelingen er ansvarlig for å sikre at beslutningsprosessen og beslutningsgrunnlaget i tilknytning til søknader om kreditt er i overensstemmelse med bankens styringsdokumenter og rutiner. Avdelingen utarbeider forslag til reviderte måltall og styringsprinsipper innenfor området. Risikostyringsavdelingen er uavhengig og rapporterer direkte til administrerende direktør. Avdelingen har ansvaret for utviklingen av effektive risikostyringsystemer, herunder bankens risikomodeller. I tillegg er avdelingen ansvarlig for overordnet risikoovervåking og periodisk risikorapportering til styret.

Internrevisjonen rapporterer til styret og er primært styrets, men også administrasjonens redskap for overvåking av risikostyringsprosessens effektivitet og hensiktsmessighet. Internrevisjonens anbefalinger til forbedringer blir løpende gjennomgått i banken.

Sparebanken Hedmarks risiko tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital og det er SpareBank 1-alliansens modeller for beregning av kredittrisiko som blir benyttet. Modellene tar utgangspunkt i statistiske beregninger og baserer seg på at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap. Beregning av risikojustert kapital for øvrige risikotyper baserer seg i større grad på kvalitative metoder.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer Sparbanken Hedmark på.

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Nedfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Kredittrisiko

Den største finansielle risikoeksponeringen til Sparebanken Hedmark er kredittrisiko i utlånsporteføljen. Kredittrisiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor Sparebanken Hedmark. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende direktør innenfor visse rammer. Administrerende direktør kan videredelegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

Sparebanken Hedmark bruker egne statistiske modeller som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Med bakgrunn i modellene kategoriseres kundene i følgende undergrupper; svært lav, lav, middels, høy og svært høy risiko, samt misligholdte engasjementer. Banken etterstreber å prise kredittrisiko og har etablert prismatriser basert på risikoklassifiserings-systemet.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår årlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalrammer for eksponering per bransje og per utsteder.

For ytterligere informasjon vises til note 19, 29 og 30.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter, aksje-/verdipapirkurser og valutakurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av fundingaktiviteten, samt rente- og valutahandel. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer. Disse fastsettes av styret årlig gjennom revisjon av finansstrategien. Sparebanken Hedmark sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen.

Styret har vedtatt rammer for den totale renterisiko både med hensyn til basisrisiko og rentekurverisiko. Sparebanken Hedmark styrer renterisikoen mot ønsket nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater.

For aksjerisiko er det etablert maksimalrammer mot aksjemarkedet og for valutarisiko er det etablert rammer for maksimal eksponering totalt og per valuta.

For ytterligere informasjon vises til note 31 og 32.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at Sparebanken Hedmark ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader. Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i finansstrategien, som setter rammer for likviditetsrisiko gjennom rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering, størrelse på udisponerte trekkrettigheter, størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden som banken skal være uavhengig av ny finansiering fra penge- og kapitalmarkedet.

Det er finansavdelingen som har ansvaret for likviditetsstyringen, mens økonomiavdelingen og risikostyringsavdelingen overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

For ytterligere informasjon vises til note 28.

Annet

Utvidet markedsinformasjon (Basel II - Pilar III) er beskrevet i eget dokument på bankens hjemmeside.

Note 3 - Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

LEDELSENS VURDERINGER VED VALG AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Sparebanken Hedmark foretok en rekke prinsippvalg ved overgang til IFRS 01.01.2007. Dette vedrører i hovedsak følgende hovedområder i regnskapet:

Finansielle instrumenter

Derivater samt finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert som holdt for omsetning (HFO) innregnes og måles til virkelig verdi over resultatet i samsvar med IAS 39. Finansielle instrumenter klassifisert som HFO omfatter per 31.12.08 kun deler av aksjeporteføljen. I tillegg er følgende finansielle instrumenter frivillig øremerket til virkelig verdi over resultatet etter bestemmelsen om «Fair Value Option» (FVO) i IAS 39, paragraf 9: Obligasjoner og sertifikater i bankporteføljen, fastrentelån og lån med rentegaranti til kunder, obligasjons- og sertifikatinnlån, BMA-innskudd, fastrenteinnskudd til kunder samt termininnskudd. FVO anvendes i den hensikt å oppnå en mest mulig konsistent måling av eiendeler og forpliktelser som vurderes samlet. Omløps- og anleggsaksjer som ikke er klassifisert som HFO er øremerket tilgjengelig for salg (TFS). Endringer i virkelig verdi for aksjer klassifisert som TFS innregnes direkte i egenkapitalen. Ved en vesentlig eller lengre nedgang i den virkelige verdien av en TFS-aksje, fjernes det kummulative tapet som er innregnet direkte i egenkapitalen og innregnes i resultatet. Sparebanken Hedmark følger anbefalinger fra revisjonsmiljøene og bransjenorm for å vurdere hva som anses som et «vesentlig» eller «lengre» verdifall.

Pensjoner

Ved overgangen til IFRS har Sparebanken Hedmark valgt å føre estimatavvik som ikke tidligere var resultatført mot egenkapitalen. Overgangen fra bruk av korridor til føring av estimatavvik mot egenkapitalen er valgt med basis i et ønske om at balansen ved hvert årsoppgjør skal vise Sparebanken Hedmark sine pensjonsforpliktelser gitt de parametere som er valgt for beregning av pensjonsforpliktelse. Fra regnskapsåret 2007 føres alle estimatavvik mot egenkapitalen i morbank og konsern.

Anleggsmidler

Anleggsmidler er vurdert til kost og avskrives over eiendelens antatte levetid. Ved overgang til IFRS ble det foretatt en dekomponering av bygningsmassen og en vurdering av avskrivningstid på den enkelte komponent. Denne dekomponeringen og vurdering av avskrivningstid viste at tidligere avskrivninger etter NGAAP har vært høyere enn regelverket under IFRS ville gitt. Forskjell i avskrivninger ble tilbakeført ved overgangen til IFRS 01.01.2007. Det ble ikke foretatt noen oppskrivning eller vurdering til virkelig verdi ved overgang til IFRS 01.01.2007. Det foretas en årlig gjennomgang av eiendomsmassen av eksternt aktør for å vurdere eventuelt behov for nedskrivninger. Banken har ikke investeringseiendommer.

KRITISKE ESTIMATER

Tap på utlån og garantier

Banken gjennomgår bedriftsmarkedsp porteføljen for identifisering av kredittrisiko og tapsutsatthet. Vesentlige og spesielt utsatte engasjementer gjennomgås på kvartalsbasis. Både bedriftsmarkedsp- og privatmarkedsp porteføljen er gjenstand for vurdering ved mislighold eldre enn 46 dager som grunnlag for oversendelse til inkasso med tilhørende vurdering av grunnlaget for individuell nedskrivning for tap.

Individuell nedskrivning for tap på enkeltengasjementer foretas når objektive hendelser utløser et verdifall for banken. Individuell nedskrivning utgjør forskjellen mellom engasjementets bokførte verdi og nåverdien av neddiskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuell nedskrivning. Dette innebærer at engasjementet gis høyeste risikoklasse.

Estimering av verdifall kan være komplisert da prediksjonen av framtidige hendelser i stor grad er forbundet med usikkerhet. Det legges vekt på konkret tiltaksorientering og forsiktighet i verdiestimering som grunnlag for realisasjon av pantesikkerheter. Det foretas periodisk oppdatering av kontantstrømmen minimum en gang årlig.

Gruppededskrivning omfatter bankens vurdering av grunnlaget for verdifall på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper. Her inngår også utlån vurdert for individuell nedskrivning, men hvor objektive bevis for verdifall ikke er påvist. Følgelig vurderes alle utlån med unntak for de som har vært gjenstand for individuell nedskrivning. Bankens modell for beregning av gruppevis nedskrivninger baserer seg på utlånsporteføljens migrasjon mellom ulike risikoklasser.

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi

For finansielle instrumenter som omsettes i et regulert marked benyttes markedsverdi på balansedagen. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes basert på verdianslag fra Reuters prissettingstjeneste, meglerhus eller andre eksterne kilder samt anerkjente teoretiske beregningsteknikker basert på observerte rente- og kursforhold på balansedagen. Banken vurderer og velger metoder og forutsetninger som i størst mulig grad reflekterer tilgjengelig informasjon og markedsforholdene på balansedagen. Under følger en mer spesifikk angivelse av verdsettelsesmetoder for de enkelte finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi.

Aksjer, andeler og grunnfondsbevis

Børsnoterte aksjer, fondsandeler og grunnfondsbevis måles til avsluttende bidkurs på balansedagen. For ikke-børsnoterte selskaper benyttes et verdsettelseshieraki som følger:

- 1) sist kjente omsetning
- 2) ekstern kjent verdivurdering
- 3) verdivurdering mottatt fra selskapet
- 4) egen verdivurdering
- 5) kostpris

Obligasjoner og sertifikater (utlån)

For obligasjoner og sertifikater som jevnlig verdivurderes av Reuters prissettingstjeneste, benyttes deres indikerte bidkurs på balansedagen. Andre rentebærende verdipapirer verdsettes mot rentekurven (ask) justert for indikative omsetningsspreader fra anerkjente meglerhus.

Verdipapirgjeld

Utstedte sertifikater og obligasjoner verdsettes mot rentekurven (bid) justert for indikert omsetningsspread for Sparebanken Hedmarks verdipapirgjeld.

Derivater

Banken har pt. ingen derivater omsatt i et regulert marked. For ikke-standardiserte derivatkontrakter (OTC) utledes en teoretisk pris basert på en markedsmessig tilnærming hensyntatt avtalte kontantstrømmer og observerbar markedsinformasjon på balansedagen.

Andre finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

(BMA-innskudd, fastrenteinnskudd, fastrentelån, lån med rentegaranti)

Virkelig verdi beregnes som verdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med markedsrente justert for en skjønnsmessig vurdert omsetningsspread på balansetidspunktet. BMA-innskudd og lån med rentegaranti inneholder i tillegg derivat-elementer. Produktene vurderes samlet til virkelig verdi.

Immaterielle eiendeler

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Det vil alltid være betydelig usikkerhet knyttet til kontantstrømestimer, og i noen tilfeller vil også metodene for tilordning av kontantstrømmer til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater herunder; avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i folketrygdens grunnbeløp og den generelle utviklingen i antall uføretrygdede og levealder er av stor betydning. Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimaterendringer som følge av endringer i nevnte parametere vil bli løpende bokført mot bankens og datterselskapenes egenkapital. En rentenedgang på 1% vil føre til at bankens brutto pensjonsforpliktelse øker med cirka 20 % over en snittløpetid på 20 år, øvrige parametere uendret.

Note 4 - Segmentinformasjon

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende fire områder: bank, eiendom, finansiering samt øvrig virksomhet. Hvert segment er organisert som selvstendige selskaper. Inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld samsvarer med fordelingen ihht enkeltsselskapenes regnskaper.

Konsernelimineringer fremkommer i egen kolonne.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område og rapportering på geografiske sekundærsegmenter gir lite tilleggsinformasjon.

Viktige eiendelsklasser (utlån og innskudd til kunder) er imidlertid fordelt geografisk i egne noter.

2008 (mill. kroner)	SpareBank 1					Sum konsern
	Banken	Hedmark Eiendom	Finans Østlandet	Øvrig virksomhet	Elimineringer	
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter	847	1	68			916
Netto provisjonsinntekter	132		-5		-1	126
Andre driftsinntekter	19	46		3	-4	64
Driftskostnader	574	50	30	2	-5	651
Netto avkastning på finansielle investeringer *)	-131			200	-30	39
Resultat før tap	293	-3	33	201	-30	494
Tap på utlån og garantier	66		10			76
Resultat før skatt	227	-3	23	201	-30	418
EK-avkastning før skatt	5,9 %					10,1 %
Balanse						
Utlån til kunder	32 764		744		-1	33 507
Individuell nedskrivning utlån	-117		-27			-144
Gruppenedskrivning utlån	-100		-8			-108
Andre eiendeler	9 217	109	1 136	532	-1 855	9 139
Sum eiendeler pr segment	41 764	109	1 845	532	-1 856	42 394
Innskudd fra og gjeld til kunder	22 484					22 484
Annen gjeld og egenkapital	19 280	109	1 845	532	-1 856	19 910
Sum egenkapital og gjeld pr segment	41 764	109	1 845	532	-1 856	42 394

2007 (mill. kroner)	SpareBank 1					Sum konsern
	Banken	Hedmark Eiendom	Finans Østlandet	Øvrig virksomhet	Elimineringer	
Resultatregnskap						
Netto renteinntekter	789	1	55	1		846
Netto provisjonsinntekter	125		-9		-1	115
Andre driftsinntekter	12	50		5	-3	64
Driftskostnader	562	43	24	3	-4	628
Netto avkastning på finansielle investeringer *)	116			130	-5	241
Resultat før tap	480	8	22	133	-5	638
Tap på utlån og garantier	16		7	1		24
Resultat før skatt	464	8	15	132	-5	614
EK-avkastning før skatt	13,1 %					16,8 %
Balanse						
Utlån til kunder	31 405		1 485		-7	32 883
Individuell nedskrivning utlån	-87		-21			-108
Gruppenedskrivning utlån	-82		-8			-90
Andre eiendeler	6 773	229	120	111	-1 498	5 735
Sum eiendeler pr segment	38 009	229	1 576	111	-1 505	38 420
Innskudd fra og gjeld til kunder	21 024				-212	20 812
Annen gjeld og egenkapital	16 985	229	1 576	111	-1 293	17 608
Sum egenkapital og gjeld pr segment	38 009	229	1 576	111	-1 505	38 420

*) Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle investeringer (mill. kroner)	Konsern	
	2008	2007
Resultatandel SpareBank 1 Gruppen eks utbytte	-85	129
Resultatandel BNbank ASA	5	
Negativ goodwill BNbank ASA	312	
Utbytte verdipapirer	14	40
Kursgevinst aksjer	2	7
Netto gevinster verdipapirer, valuta og derivater	-210	27
Netto gevinster andre finansielle eiendeler	1	38
Sum netto avkastning på finansielle investeringer	39	241

Note 5 - Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
		Renteinntekter		
152	269	Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	181	95
1 837	2 400	Renter av utlån til og fordringer på kunder	2 555	1 948
136	174	Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	174	136
1	1	Andre renteinntekter og lignende inntekter		1
2 126	2 844	Sum renteinntekter	2 910	2 180
		Rentekostnader		
191	292	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	292	183
711	1 102	Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	1 091	711
435	596	Renter på utstedte verdipapirer	596	435
	7	Avgifter til bankenes sikringsfond	7	
		Andre rentekostnader og lignende kostnader	8	5
1 337	1 997	Sum rentekostnader	1 994	1 334
789	847	Sum netto renteinntekter	916	846

Note 6 - Netto provisjonsinntekter

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
		Provisjonsinntekter		
11	10	Garantiprovisjon	9	9
13	8	Verdipapirromsetning	8	13
105	101	Betalingsformidling	101	105
17	34	Forsikringstjenester	34	17
18	17	Andre provisjonsinntekter	17	18
164	170	Sum provisjonsinntekter	169	162
		Provisjonskostnader		
25	23	Betalingsformidling	23	25
14	15	Andre provisjonskostnader	20	22
39	38	Sum provisjonskostnader	43	47
125	132	Sum netto provisjonsinntekter	126	115

Note 7 - Inntekter fra andre finansielle investeringer

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
		Netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi		
15	-47	Verdiendring på egenkapitalinstrumenter	-47	15
11	-50	- Kursendring egenkapitalinstrumenter holdt for omsetning	-50	11
4	3	- Utbytte fra egenkapitalinstrumenter holdt for omsetning	3	4
-50	-241	Verdiendring på renteinstrumenter (aktiva)	-241	-50
2	0	- Obligasjoner og sertifikater holdt for omsetning	0	2
-52	-241	-Obligasjoner og sertifikater utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO)	-241	-52
127	-100	Verdiendring på verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi (obligasjoner og sertifikater)	-100	127
0	32	Verdiendring på kundeutlån utpekt til virkelig verdi (fastrentelån, lån med rentegaranti)	32	0
5	-18	Verdiendring på kundeinnskudd (BMA, fastrenteinnskudd, termininnskudd)	-18	5
-72	234	Verdiendring på derivater	234	-72
5	-34	- Derivater knyttet til renteinstrumenter (aktiva)	-34	5
-45	304	- Derivater knyttet til verdipapirgjeld	304	-45
-11	-1	- Derivater knyttet til BMA-innskudd	-1	-11
0	-35	- Garantiforpliktelse Eksportfinans	-35	0
-21	1	- Øvrige derivater	1	-21
25	-140	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi	-140	25
		Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		
21	11	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	11	21
-6	-1	Realiserte tilgjengelig for salg instrumenter	-1	-6
0	-83	Nedskrivning av tilgjengelig for salg instrumenter	-83	0
16	-74	Sum netto inntekter fra verdipapirer tilgjengelig for salg	-74	16
17	19	Netto inntekter fra valutahandel	19	17
59	-194	Sum netto inntekter fra andre finansielle investeringer	-194	59

Note 8 - Andre driftsinntekter

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
4	4	Driftsinntekter fast eiendom	3	5
		Eiendomsomsetning	46	49
8	15	Andre driftsinntekter	15	10
12	19	Sum andre driftsinntekter	64	64

Note 9 - Driftskostnader

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
291	288	Personalkostnader	332	327
185	196	Administrasjonskostnader	217	204
42	42	Ordinære avskrivninger	45	44
44	48	Andre driftskostnader	57	53
562	574	Sum driftskostnader	651	628
		Godtgjørelse til revisor (i 1000 kroner)		
640	760	Ordinær revisjon	1 087	915
157	196	Andre tjenester utenfor revisjon	479	230
797	956	Sum ekskl mva	1 566	1 145
199	239	Merverdiavgift	392	286
996	1 195	Totalt	1 958	1 431

Morbank		Personalkostnader	Konsern	
2007	2008		2008	2007
205	201	Lønn	233	232
38	43	Pensjonskostnader (Note 23)	49	42
48	44	Sosiale kostnader	50	53
291	288	Sum personalkostnader	332	327
466	508	Gjennomsnittlig antall ansatte	571	524
455	485	Antall årsverk pr 31.12.	550	508
482	518	Antall ansatte pr 31.12.	584	541

Rentesubsidieringen for år 2008 er for morbank beregnet til 6,9 millioner kroner målt mot den rentesats som gir grunnlag for fordelsbeskatning av ansatte (4,5 millioner kroner i 2007). For konsernet er beløpet beregnet til 7,7 millioner kroner (4,9 millioner kroner i 2007). Utlån til ansatte, se note 19.

YTELSER TIL HOVEDSTYRET

2008 (hele 1000)	Styrehonorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Styreleder Richard H. Heiberg	167	2	2 205	
Nestleder Gunnar Martinsen	125		46	
Styremedlem Siri J. Strømmevold	113		13	
Styremedlem Grethe G. Fossum	106			
Styremedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)	119		1 952	
Styremedlem Jan Wibe	105		602	
Varamedlem Nina Cecilie Lier	22			
Varamedlem Gunveig Elvsæter Eggen				
Varamedlem Ola Gulli (ansatt, inkl i lønn)	44		557	

2007 (hele 1000)	Styrehonorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Styreleder Richard H. Heiberg	150	13	2 259	
Nestleder Gunnar Martinsen	95	7	13	
Styremedlem Siri J. Strømmevold	95	16	2	
Styremedlem Grethe G. Fossum	95	1		
Styremedlem Atle Bratås (ansatt, inkl i lønn)	95		868	
Styremedlem Jan Wibe	95	2	712	
Varamedlem Nina Cecilie Lier	20	2		
Varamedlem Gunveig Elvsæter Eggen	5			
Varamedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)	37		1 720	

YTELSER TIL KONTROLLKOMITÈEN

2008 (hele 1000)	Honorarer	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Leder Pål Johnsrud	107			
Nestleder Anders Brinck	55			
Gro Svarstad	56			
Jan Erik Myrvold	56		6	
Valborg Berthelsen	55		2 327	
Varamedlem Mikael Løken				
Varamedlem Morten Kongsrud			2 886	
Varamedlem Kirsten Walmann			387	
Varamedlem Ole Jan Hørstad			125	
Varamedlem Gunn S. Hvamstad			718	

2007 (hele 1000)	Styrehonorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Leder Pål Johnsrud	95			
Nestleder Anders Brinck	50			
Gro Svarstad	50			
Jan Erik Myrvold	50		12	
Valborg Berthelsen	50		2 406	
Varamedlem Mikael Løken				
Varamedlem Morten Kongsrud			2 938	
Varamedlem Kirsten Walmann			403	
Varamedlem Ole Jan Hørstad			158	
Varamedlem Gunn S. Hvamstad			483	

Ytelser til representantskapet

(hele 1000)	2008	2007
	Honorarer	Honorarer
Representantskapets leder Christen Engeloug	20	18
Øvrige medlemmer	2-6	1-2

Ytelser til medlemmer i bankens ledergruppe samt ledende ansatte i datterselskaper

2008 (hele 1000)	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Garantier
Tittel/navn						
Administrerende direktør Harry Konterud	2 160	424	629		634	
Direktør Bedriftskunder Nils Arne Nordheim	1 122	179	402	85	1 330	
Direktør Personmarked Kari E. Gisnås	969	15	268	40	2 873	
Økonomidirektør Arne Grunt	993	22	381	75	1 150	
Direktør Organisasjon og HR Eldar Kjendlie	926	20	155		1 305	
Driftsdirektør Dag-Arne Hoberg	962	22	267		1 459	
Informasjonsdirektør Siv Stenseth	717	13	224		1 510	
Adm dir Hedmark Eiendom Nils Børresen	1 201	22	283			
Adm dir SpB1 Finans Østlandet AS Hans Olav Wedvik	862	21	177		1 298	

2007 (hele 1000)	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Garantier
Tittel/navn						
Administrerende direktør Harry Konterud	1 974	356	658		685	
Direktør Bedriftskunder Nils Arne Nordheim	1 535	197	368	75	1 402	
Banksjef Marked Kari E. Gisnås	900	13	241	40	3 000	
Banksjef Økonomi Arne Grunt	937	41	334	35	1 400	
Personal- og organisasjonssjef Eldar Kjendlie	849	39	137		1 433	
IT-sjef Dag-Arne Hoberg	904	38	264		1 528	
Informasjonssjef Siv Stenseth	626	35	169		1 764	
Adm dir Hedmark Eiendom Nils Børresen	1 041	21	205			
Adm dir SpB1 Finans Østlandet AS Hans Olav Wedvik	708	23	179		12	

Forpliktelser ved opphør eller endring av arbeidsforhold for ledere (morbank).

Det er inngått avtale med administrerende direktør om at han skal fortsette i sin stilling til han fyller 67 år. Deretter er administrerende direktør sikret en alderspensjon på 70%.

Banken har en nedtrappings- og førtidspensjoneringsordning for 5 (5) av bankens ledere som hadde passert 50 år 01.01.2001. Denne gir anledning til pensjoning ved fylte 62 år. Årets kostnad knyttet til forpliktelsen er utgiftsført under posten pensjoner.

Note 10 - Skatt

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
464	227	Resultat før skattekostnad	418	614
-93	59	+/-permanente forskjeller	-108	-220
44	46	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	24	35
	-107	- herav ført direkte mot egenkapitalen	-107	
415	225	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	227	429
116	63	Herav betalbar skatt 28%	64	121
	-1	Skatt knyttet til konsernbidrag ikke ført over resultatet		
10	12	Formuesskatt 0,3%	12	10
126	74	Betalbar skatt i balansen	76	131
	-11	For mye/lite skatt avsatt tidligere år	-11	
126	63	Sum betalbar skatt	65	131
126	63	Årets endring i betalbar skatt	65	131
-12	-13	+/- endring i utsatt skatt	-8	-10
	31	+ endring som ikke føres over resultatregnskapet	30	
114	81	Årets skattekostnad	87	122

Balanseført			Balanseført	
2007	2008	Sammensetning av balanseført og resultatført utsatt skatt	2008	2007
		Midlertidige forskjeller på:		
9	2	- Driftsmidler	15	13
3	9	- Gevinst-/tapskonto	9	3
103	68	- Tilbakeført tapsavs. ved overgang til ny utlånsforskrift fra 01.01.2006	68	103
	59	- Andre midlertidige forskjeller	59	5
115	138	Sum midlertidige forskjeller	151	124
32	39	Utsatt skatt	42	35
		Midlertidige forskjeller på:		
344	450	- Netto pensjonsforpliktelse	469	362
35		- Verdipapirer		35
		- Korrigering etableringsgebyr - ny utlånsforskrift fra 01.01.2006		3
3		- Andre midlertidige forskjeller		8
		- Fremførbart underskudd	20	30
382	450	Sum midlertidige forskjeller	489	438
107	126	Utsatt skattefordel	137	123
-75	-87	Netto bokført utsatt skattefordel	-95	-88

Morbank			Konsern	
Balanseført	Balanseført	Sammensetning av balanseført og resultatført utsatt skatt	Balanseført	Balanseført
2007	2008		2008	2007
		Midlertidige forskjeller på:		
		- Driftsmidler		10
	6	- Gevinst-/tapskonto	7	
3		- Korrigering etableringsgebyr - ny utlånsforskrift fra 01.01.2006		3
	13	- Netto pensjonsforpliktelse	15	
14	82	- Verdipapirer	82	14
4	2	- Andre midlertidige forskjeller	2	8
		- Fremførbart underskudd	12	7
21	103	Sum midlertidige forskjeller	118	42
6	29	Utsatt skatt	33	12
		Midlertidige forskjeller på:		
10	7	- Driftsmidler	7	10
1		- Gevinst-/tapskonto		1
20		- Netto pensjonsforpliktelse		28
34	34	- Tilbakeført taps. ved overgang til ny utlånsforskrift fra 01.01.2006	34	37
		- Andre midlertidige forskjeller		4
65	41	Sum midlertidige forskjeller	41	80
18	11	Utsatt skattefordel	11	22
-12	17	Netto bokført utsatt skattefordel	22	-10

2007	2008	Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt	2008	2007
128	63	28% av resultat før skatt	117	172
1	1	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	-47	-35
-12	-21	Aksjeutbytte	-21	-12
-13	39	Gevinst verdipapirer under fritaksmetoden	39	-13
	-11	For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	-11	
	-2	For mye/lite avsatt utsatt skatt tidligere år	-2	
10	12	Formueskatt	12	10
114	81	Resultatført periodeskatt	87	122
25 %	36 %	Effektiv skattesats i prosent:	21 %	20 %

Note 11 - Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
10	10	Kapitalinnskudd pensjonskasse	10	10
143	172	Opptjente ikke mottatte inntekter	181	138
173	187	Fordringer verdipapirer	187	173
11	18	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	18	14
53	31	Øvrige debitorer	101	166
390	418	Andre eiendeler	497	501

Note 12 - Eiendom, anlegg og utstyr

Morbank				Konsern			
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	(mill kroner)	Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	
322	206	528	Anskaffelseskost 01.01.2007	391	212	603	
10	22	32	Tilgang	10	22	32	
	13	13	Avgang	7	13	20	
332	215	547	Anskaffelseskost 31.12.2007	394	221	615	
105	124	229	Akkumulert av-og nedskrivning 01.01.2007	158	126	284	
11	28	39	Årets avskrivning	11	33	44	
	12	12	Årets nedskrivning				
			Årets avgang		12	12	
116	140	256	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2007	169	147	316	
216	75	291	Balanseført verdi 31.12.2007	225	74	299	
332	215	547	Anskaffelseskost 01.01.2008	394	221	615	
11	21	32	Tilgang	19	25	44	
4	13	17	Avgang	4	13	17	
339	223	562	Anskaffelseskost 31.12.2008	409	233	642	
116	140	256	Akkumulert av-og nedskrivning 01.01.2008	169	147	316	
11	27	38	Årets avskrivning	12	29	41	
			Årets nedskrivning				
2	12	14	Årets avgang	2	12	14	
125	155	280	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2008	179	164	343	
214	68	282	Balanseført verdi 31.12.2008	230	69	299	
		0	Bygninger tilgjengelig for salg			0	

Avskrivning

Prosentsetts for ordinære avskrivninger er 10-33 prosent for maskiner, inventar og transportmidler og 2-4 prosent for bankbygg og annen fast eiendom.

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Bruttoverdi av avskrevne eiendeler

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2008 utgjør 110 millioner kroner.

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift.

Konsernet har ikke anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31.12.2008.

Note 13 - Immaterielle eiendeler

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
		Goodwill		
47	47	Anskaffelsekost 01.01	50	50
		Tilgang/Avgang		
47	47	Anskaffelsekost 31.12	50	50
		Akkumulerte nedskrivninger 01.01		
		Årets nedskrivninger		
		Akkumulerte nedskrivninger 31.12		
47	47	Balanseført goodwill 31.12	50	50

Balanseført goodwill er i hovedsak knyttet til overtagelse av Bank 1 Hamar i 2006. I konsernet er det en mindre post knyttet til tidligere oppkjøp i Hedmark Eiendom. Goodwillpostene vurderes årlig og nedskrives dersom det er grunnlag for det. Det har ikke vært behov for nedskrivning av goodwill i 2008.

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
		Andre immaterielle eiendeler		
62	65	Anskaffelsekost 01.01	65	62
3	3	Tilgang	3	3
		Avgang		
65	68	Anskaffelsekost 31.12	68	65
		Akkumulerte avskrivninger 01.01		
10	13	Årets avskrivninger	13	10
3	4	Akkumulerte avskrivninger 31.12	4	3
13	17		17	13
52	51	Andre immaterielle eiendeler 31.12	51	52

Andre immaterielle eiendeler består av to ulike typer eiendeler. Den ene posten er knyttet til oppkjøp av kundeportefølje Bank 1 Hamar i 2006 og avskrives lineært over 20 år. Rest immaterielle eiendeler er internt utviklet programvare som avskrives lineært over 4 år.

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
99	98	Sum immaterielle eiendeler 31.12	101	102

Note 14 Tilknyttede selskap, felleskontrollert virksomhet og investering i datterselskaper

Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
449	445	Balanseført verdi 01.01.	746	536
-4	87	Tilgang/avgang	87	-5
		EK-endringer	18	87
		Resultatandel	233	144
		Utbetalt utbytte	-54	-16
445	532	Balanseført verdi 31.12.	1 030	746

Inntekter fra investering i tilknyttede selskap, felleskontrollert virksomhet og konsernselskaper

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
39		Salg Actor Fordringsforvaltning AS		38
4		Utbytte Actor Fordringsforvaltning AS		
12	54	Utbytte SpareBank 1 Gruppen AS		
		Res.andel SpareBank 1 Gruppen AS	-85	141
		Res.andel BNbank ASA	5	
		Negativ goodwill BNbank ASA	312	
2	5	Utbytte Hedmark Eiendom AS		
	4	Utbytte SpareBank 1 Finans Østlandet AS		
		Resultatandeler andre	1	3
57	63	Sum inntekt	233	182

Spesifikasjon av årets endring på konsern tilknyttede selskap

2008	Ansk.kost	Andel av bokf EK etter ansk.	Bokført verdi 31-12-07	Tilgang/ avgang	Inntektsf. resultat	Årets utbytte	Bokført verdi 31-12-08
Fageråsen Invest AS	9	9	10		-4		6
Engerdal Høvleribygge AS	0	0					0
Sum	9		10	0	-4	0	6

Spesifikasjon av årets endring på konsern felleskontrollerte selskap

2008	Ansk.kost	Andel av bokf EK etter ansk.	Bokført verdi 31-12-07	Tilgang/ avgang	Inntektsf. resultat	Årets utbytte	Egenkap. korrigeringer	Bokført verdi 31.12.08
Torggt 22 AS	8	8	9		1			10
BNbank ASA	46	412		46	317			363
SpareBank 1 Gruppen AS	456	387	719	36	(85)	(54)	22	638
SpareBank 1 Utvikling DA	13	13	8	5				13
Sum	523		736	87	233	(54)	18	1 024

Banken har den 05.12.2008 sammen med de øvrige banker i SpareBank 1 Alliansen kjøpt alle aksjene i BNbank ASA (tidl. Glitnir Bank ASA) for 300 millioner kroner. Det er inngått en aksjonæravtale som regulerer videre drift som et felleskontrollert foretak. Det er gjort en foreløpig oppkjøpsanalyse i samsvar med IFRS 3 som viser identifiserbare netto eiendeler for 2.377 millioner kroner. Bankens andel av anskaffelseskost inkl. omkostninger er 46 millioner kroner, og andelen av identifiserbare netto eiendeler er 357 millioner kroner. Differansen mellom identifiserbare netto eiendeler og anskaffelseskost er i samsvar med IAS 28 ført som inntekt (negativ goodwill) og er inkludert i årets resultatandel.

Konsernets eierandeler i tilknyttede og felleskontrollerte selskap

2008	Land	Eiendeler	Gjeld	Drifts- inntekter	Drifts- kostnader	Eierandel
Fageråsen Invest AS	Norge	31	25			36 %
Engerdal Høvleribygge AS	Norge					20 %
Torggt 22 AS	Norge	20	10	2	1	50 %
BNbank ASA	Norge	8 136	7 724	11	8	15 %
SpareBank 1 Gruppen AS	Norge	6 278	5 709	616	699	11,14 %
SpareBank 1 Utvikling DA	Norge	37	25	51	46	11 %
		14 502	13 492	680	754	

Investering i datterselskaper

2008	Forretnings- kontor	Eierandel	Ansk.kost 2007	Tilgang/ avgang	Ansk. kost 2008
Hedmark Eiendom AS	Hamar, Norge	100 %	6	2	8
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	Hamar, Norge	100 %	285		285
Meglereiendom AS	Hamar, Norge	100 %		3	3
Vato AS	Hamar, Norge	100 %	8	1	9
Sum investering i datterselskaper			299	6	305

Note 15 - Aksjer og andeler

Morbank			Konsern	
Aksjer og andeler				
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
91	43	Til virkelig verdi over resultat	43	91
91	43	- Børsnoterte	43	91
		- Unoterte		
320	367	Tilgjengelig for salg	367	320
60	72	- Børsnoterte	72	60
260	295	- Unoterte	295	260
411	410	Sum aksjer og andeler	410	411
151	115	Sum børsnoterte selskaper	115	151
260	295	Sum unoterte selskaper	295	260

Beholdningen av aksjer og andeler er den samme i morbank og konsern.
Samtlige aksjer til virkelig verdi over resultatet er klassifisert som holdt for omsetning i samsvar med IAS 39.

Børsnoterte selskaper	Eierandel i prosent	Vår beholdning (antall)	Ansk.kost (1000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1000 kr)
Aceryg	0,0 %	32 400	2 849	1 241
Austevoll Seafood	0,0 %	59 000	2 124	622
BWG Homes	0,1 %	48 400	1 897	124
Bonheur	0,0 %	11 200	2 394	1 624
DOF	0,1 %	58 900	3 720	1 950
Ekornes	0,0 %	18 000	2 351	1 116
Farstad Shipping	0,1 %	25 800	2 777	1 754
Komplett	0,2 %	25 900	2 051	673
Lerøy Seafood Group	0,1 %	42 400	3 746	1 802
Norsk Hydro	0,0 %	76 300	2 963	2 121
Odfjell	0,0 %	29 700	3 431	1 292
Orkla	0,0 %	54 500	3 157	2 425
Prosafe	0,0 %	75 000	4 816	1 946
SalMar	0,1 %	71 700	2 892	1 793
Seadrill	0,0 %	42 100	2 978	2 320
Solstad Offshore	0,1 %	35 400	3 536	2 071
StatoilHydro	0,0 %	46 730	6 597	5 323
TGS-NOPEC Geophysical Co.	0,1 %	58 100	5 255	2 004
Wilh. Wilhelmsen	0,1 %	29 200	6 585	2 774
Yara International	0,0 %	21 700	2 201	3 222
Sum børsnoterte aksjer			68 317	38 198
SpareBank 1 Nøtterøy Tønsberg	4,6 %	50 500	5 555	3 535
Sparebanken Møre	0,5 %	30 449	8 482	4 811
Sparebank 1 Nord-Norge	0,1 %	11 682	1 659	485
Sparebanken Øst	0,7 %	25 000	5 967	1 400
Toten Sparebank	19,4 %	832 566	84 590	40 379
Sum børsnoterte grunnfondsbevis			106 254	50 610
Odin Europa		87 116	8 800	5 701
Odin Norden		4 092	5 280	3 451
Odin Norge		1 730	3 520	2 157
Skagen Global		20 198	13 200	10 912
Skagen Kon-Tiki		13 338	4 400	3 731
Sum børsnoterte aksjefond			35 200	25 952
Sum børsnoterte selskaper			209 771	114 760

Unoterte selskaper	Eierandel i prosent	Vår beholdning (antall)	Ansk.kost (1000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1000 kr)
Atlungstad Golf	19,1 %	210	6 100	2 310
Eiendomskreditt	2,0 %	32 510	3 446	2 601
Eksportfinans	1,3 %	3 499	52 127	36 740
Flisa Mølle og Kornsilø	15,3 %	106 997	2 500	2 140
Icon Capital 1	5,7 %	37 500	2 692	1 613
Nordito	3,1 %	313 715	12 090	45 534
Norgesinvestor IV	1,7 %	47 000	4 700	5 085
Norgesinvestor Opportunities	6,4 %	38 400	3 840	3 295
Norgesinvestor Pro	10,8 %	150 000	15 000	10 553
Scanpole Norge	11,4 %	70 434	7 436	2 113
Sikon Øst	10,9 %	54 588	11 663	6 987
SpøreBank 1 Boligkreditt	10,6 %	1 153 234	173 218	173 218
Øvrige			3 234	3 130
Sum ikke børsnoterte selskaper			298 045	295 318
Sum aksjer og andeler			507 815	410 078

Note 16 - Sertifikater og obligasjoner

Morbank		Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor		Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)		2008	2007
		Offentlig utsteder		51	
	51	- pålydende verdi		51	
	51	- virkelig verdi			
		Finansielle foretak			
1 890	2 450	- pålydende verdi		2 450	1 890
1 845	2 245	- virkelig verdi		2 245	1 845
		Ikke-finansielle foretak			
	735	- pålydende verdi		747	735
	729	- virkelig verdi		670	729
2 625	3 248	Sum sertifikater og obligasjoner, pålydende verdi		3 248	2 625
2 574	2 966	Sum sertifikater og obligasjoner, virkelig verdi		2 966	2 574
2 574	2 966	Sertifikater og obligasjoner		2 966	2 574
91	43	Aksjer og andeler (jf note 15)		43	91
2 665	3 009	Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		3 009	2 665

Samtlige sertifikater og obligasjoner er utpekt til virkelig verdi over resultatet i samsvar med Fair Value Option i IAS 39. Sertifikater og obligasjoner verdsettes i prinsippet mot den aktuelle rentekurven papirene rentereguleres mot, justert for en indikert omsetningsspread for den enkelte utsteder. Deler av porteføljen vurderes til kurser angitt av Reuters prissettingstjeneste. Verdiendringen i rentepapirporteføljen skyldes i hovedsak endringer i omsetningsspreader som er henførbare til blant annet endringer i eiendelenes kredittrisiko, men denne kredittrisikoen anses for å være ikke-kvantifiserbar.

Note 17 - Finansielle derivater

Generell beskrivelse:

Finansielle derivater er klassifisert til virkelig verdi over resultatet i henhold til IAS 39. Urealiserte gevinster blir ført som eiendeler og urealisert tap ført som gjeld.

Derivater omfatter terminkontrakter, bytteavtaler (swapper) og opsjoner samt kombinasjoner av disse, herunder også avtaler om fremtidige rentebetingelser (FRAer).

Instrumentene er alle omsatt utenfor børss som såkalte «Over the counter» (OTC) -derivater. Det betyr at kontraktene skreddersys med hensyn til underliggende objekt, antall, pris og løpetid. Finansielle derivater handles med konsernets kunder samt mot andre finansielle institusjoner for å håndtere markedsrisiko som oppstår som følge av bankkonsernets ordinære virksomhet.

Morbank og konsern

Alle beløp er like for morbank og konsern. Tall i mill kr.

Til virkelig verdi over resultatet	2008			2007		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	2 834	177	145	2 168	1	6
Valutabytteavtaler	2 235	8	106	768	0	-2
Sum valutainstrumenter	5 069	185	251	2 936	1	4
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	8 085	319	114	7 593	32	277
Korte rentebytteavtaler (FRA)	300	1	1	0	0	0
Andre rentekontrakter	1 327	9	5	1 334	2	18
Sum renteinstrumenter	9 712	328	120	8 926	34	295
Andre derivater						
Garantiforpliktelse overfor Eksportfinans ASA	67	0	35	0	0	0
Sum valuta- og renteinstrumenter i mill kroner						
Sum renteinstrumenter	9 712	328	120	8 926	34	295
Sum valutainstrumenter	5 069	185	251	2 936	1	4
Sum andre derivater	67	0	35	0	0	0
Sum	14 848	514	405	11 862	35	299

Note 18 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Morbank			Konsern		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007	
74	249	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	249	75	
1 199	1 502	Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	73	23	
1 273	1 751	Sum	322	98	
Spesifikasjon av utlån og fordringer på de vesentligste valutasorter					
1 202	1 643	NOK	214	27	
28	37	EURO	37	28	
18	21	CHF	21	18	
11	39	JPY	39	11	
14	11	Andre	11	14	
1 273	1 751	Sum	322	98	

		Gjeld til kredittinstitusjoner			
2007	2008	(mill. kroner)		2008	2007
12	229	Lån og innskudd uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid		226	12
2 975	4 527	Lån og innskudd med avtalt løpetid eller oppsigelsestid		4 527	2 958
2 987	4 756	Sum		4 753	2 970
Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter					
625	1 842	NOK		1 839	608
2 353	2 901	EURO		2 901	2 353
8	5	SEK		5	8
1	8	DKK		8	1
		Andre			
2 987	4 756	Sum		4 753	2 970

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Fordringer og gjeld mot kredittinstitusjoner er klassifisert som utlån og fordringer iht IAS 39 og er vurdert til amortisert kost.

Note 19 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank				Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)		2008	2007
Utlån fordelt på fordringstype					
		Leiefinansieringsavtaler (finansiell lease)		1 051	962
2 351	3 388	Kasse-/drifts- og brukskreditter		3 388	2 351
920	1 029	Byggelån		1 029	920
28 134	28 347	Nedbetalingslån		29 089	28 650
31 405	32 764	Brutto utlån og fordringer på kunder		34 557	32 883
169	217	Nedskrivninger			
31 236	32 547	Netto utlån og fordringer på kunder		252	198
Utlån fordelt på markeder					
21 948	21 635	Lønnstakere		22 187	22 305
9 431	11 102	Næringsfordelt		12 336	10 536
26	27	Offentlig		34	42
31 405	32 764	Brutto utlån og fordringer		34 557	32 883
169	217	Nedskrivninger		252	198
31 236	32 547	Netto utlån og fordringer		34 305	32 685
Herav ansvarlig lånekapital					
		Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner			
7	7	Øvrig ansvarlig kapital		7	7
7	7	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån		7	7
365	453	Herav utlån til ansatte		527	442
<i>Av nedbetalingslån utgjør lån utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO):</i>					
487	517	- Fastrentelån til kunder, bokført verdi		517	487
498	496	- Fastrentelån til kunder, pålydende verdi		496	498
17	16	- Lån med rentegaranti, bokført verdi		16	17
17	16	- Lån med rentegaranti, pålydende verdi		16	17

Nedbetalingslån til ansatte gis med inntil 30 års nedbetalingstid og månedlige terminer. Rentesats for nedbetalingslån og Flexilån til ansatte tilsvarer 75% av laveste rentesats for privatmarkedslån og Flexilån. Totalt lånebeløp innenfor disse betingelsene kan ikke overstige 1,5 millioner kroner for den enkelte ansatte.

Brutto utlån

Morbank			Konsern	
2007	2008	Fordeling på risikogruppe	2008	2007
15 705	14 837	Svært lav risiko	14 837	15 705
4 780	5 189	Lav risiko	6 168	5 534
8 549	9 877	Middels risiko	10 449	9 042
947	1 198	Høy risiko	1 359	1 178
1 162	1 266	Svært høy risiko	1 266	1 162
262	397	Mislighold	478	262
31 405	32 764	Totalt	34 557	32 883

Morbank			Konsern	
2007	2008	Fordeling på geografiske områder	2008	2007
26 060	26 222	Hedmark	27 090	26 756
5 236	6 423	Landet for øvrig	7 348	6 018
109	119	Utlandet	119	109
31 405	32 764	Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	34 557	32 883

Morbank			Konsern	
2007	2008	Fordeling på geografiske områder	2008	2007
21 948	21 635	Lønnstakere o.l	22 187	22 305
26	27	Offentlig forvaltning	34	34
2 263	2 588	Primærnæringer	2 745	2 413
123	268	Trebearbeidende industri	276	130
271	372	Annen industri	443	333
752	880	Bygg og anlegg	1 212	1 059
61	69	Kraft- og vannforsyning	101	87
866	1 227	Varehandel	1 408	1 021
218	196	Hotell- og restaurantdrift	205	435
3 149	3 994	Eiendomsdrift	4 011	3 166
992	696	Forretningsmessig tjenesteyting	895	1 153
664	699	Transport og kommunikasjon	930	676
72	113	Øvrig næring	110	71
31 405	32 764	Totalt	34 557	32 883

Totalt engasjement (Utlån, garantier og ubenyttet bevilgning)

Morbank			Konsern	
2007	2008	Fordeling på risikogruppe	2008	2007
17 364	16 698	Svært lav risiko	16 698	17 364
5 248	5 775	Lav risiko	6 849	6 003
9 303	10 735	Middels risiko	11 307	9 796
1 014	1 326	Høy risiko	1 487	1 245
1 356	1 418	Svært høy risiko	1 418	1 356
290	429	Mislighold	510	290
34 575	36 381	Totalt	38 269	36 054

Morbank			Konsern	
2007	2008	Fordeling på sektor og næring	2008	2007
23 111	23 019	Lønnstakere o.l	23 571	23 468
26	27	Offentlig forvaltning	34	34
2 560	2 951	Primærnæringer	3 108	2 710
203	350	Trebearbeidende industri	358	210
419	617	Annen industri	708	481
1 211	1 296	Bygg og anlegg	1 655	1 518
181	91	Kraft- og vannforsyning	123	207
1 202	1 688	Varehandel	1 893	1 357
236	223	Hotell- og restaurantdrift	232	453
3 365	4 274	Eiendomsdrift	4 291	3 382
1 209	919	Forretningsmessig tjenesteyting	1 122	1 370
780	813	Transport og kommunikasjon	1 063	792
72	113	Øvrig næring	111	72
34 575	36 381	Totalt	38 269	36 054

Individuelle nedskrivninger

Morbank			Konsern	
2007	2008	Fordeling på risikogruppe	2008	2007
87	117	Misligholdt	144	108

Alle bankens individuelle nedskrivninger klassifiseres som misligholdte og fordeles p.t. ikke på ulike risikoklasser.

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på grunnlag av objektive historiske data. Misligholds-sannsynligheten benyttes sammen med sikkerhetsverdier til å klassifisere kundene i ulike risikogrupper. Kundene rescores månedlig i bankens porteføljesystem.

Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er beregnet med bakgrunn i historiske data. I en oppgangskonjunktur vil faktiske årlige tap være lavere enn det gjennomsnittlige forventede tap. I en nedgangskonjunktur vil de faktiske tapene på samme måte kunne bli høyere.

2007	2008	Fordelt på sektor og næring	2008	2007
22	28	Lønnstakere o.l	33	25
		Offentlig forvaltning		
4	4	Primærnæringer	9	7
5	15	Trebearbeidende industri	15	5
20	9	Annen industri	14	26
1	1	Bygg og anlegg	3	3
2	2	Kraft- og vannforsyning	2	2
7	4	Varehandel	7	8
2	8	Hotell- og restaurantdrift	8	2
15	30	Eiendomsdrift	30	15
7	12	Forretningsmessig tjenesteyting	17	8
2	4	Transport og kommunikasjon	6	7
		Øvrig næring		
87	117	Totalt	144	108

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler (kun konsern)	2008	2007
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler		
- Inntil 1 år	55	75
- Mellom 1 og 5 år	858	831
- Over 5 år	146	55
Sum	1 059	961
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	4	3
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	1 056	959
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:		
- Inntil 1 år	53	75
- Mellom 1 og 5 år	857	829
- Over 5 år	146	55
Sum	1 056	959

Note 20 - Tap på utlån, garantier m.v.

Morbank						Konsern						
2007			2008			(mill. kroner)	2008			2007		
PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt		PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
-2	-55	-57	6	28	34	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	8	33	41		-54	-54
3	5	8	11	7	18	+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	12	6	18	2	5	7
4	52	56	3	12	15	+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	7	12	19	4	56	60
13	3	16	9	1	10	+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	10	1	11	15	3	18
6	1	7	7	4	11	- Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	8	5	13	6	1	7
12	4	16	22	44	66	Sum tap på utlån, garantier m.v.	29	47	76	15	9	24

Etter år med lavere tap på utlån og garantier enn budsjettet, er tapene i 2008 som resultat av spesielt det siste halvårets utvikling, høyere enn budsjettet og forventet.

Banken forventer økende tap på utlån og garantier for 2009, og høyere enn beregnede forventede tap, slik disse framgår av note 19.

2007			2008			(mill. kroner)	2008			2007		
PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt		PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
26	126	152	22	68	90	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 01.01.	22	90	112	26	145	171
4	52	56	3	12	15	- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	7	17	24	4	57	61
5	26	31	4	13	17	- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	4	13	17	5	33	38
1	2	3	5	13	18	+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	5	17	22	1	14	15
4	18	22	8	37	45	+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	11	44	55	4	21	25
22	68	90	28	93	121	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier pr. 31.12. *)	27	121	148	22	90	112

*) Garantiavsetninger er inkludert i balanselinje «Andre forpliktelser».

Gruppenedskrivninger												
13	61	74	16	66	82	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	16	70	86	13	67	80
3	5	8	11	7	18	+ Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier.	10	8	18	3	3	6
16	66	82	27	73	100	Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier pr.31.12.	26	78	104	16	70	86

Morbank						Konsern						
2007			2008			Tap fordelt på sektor og næring	2008			2007		
PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt		PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
9		9	10		10	Lønnstakere o.l	11		11	13		13
		0			0	Offentlig forvaltning			0			0
	3	3		1	1	Primærnæringer		4	4		3	3
	-1	-1		4	4	Trearbeidende industri		4	4		-1	-1
13		13		1	1	Annen industri			0		13	13
	-2	-2		1	1	Bygg og anlegg		3	3			0
		0			0	Kraft- og vannforsyning			0			0
	-5	-5			0	Varehandel		2	2		-5	-5
		0		9	9	Hotell- og restaurantdrift		9	9			0
	2	2		17	17	Eiendomsdrift		17	17		2	2
	-2	-2		4	4	Forretningsmessig tjenesteyting		6	6			0
	-2	-2		1	1	Transport og kommunikasjon		1	1		-1	-1
	-7	-7			0	Øvrige næringer		1	1		-7	-7
	5	5		9	9	Gruppenedskrivning næring		10	10		5	5
3		3	9		9	Gruppenedskrivning person	8		8	2		2
		0			0	Gruppenedskrivning (tap overtatte eiendommer)			0			0
12	4	16	19	47	66	Tap på utlån til kunder	19	57	76	15	9	24

Morbank					Konsern					
2004	2005	2006	2007	2008	Misligholdte og tapsavsatte engasjement	2008	2007	2006	2005	2004
225	297	350	182	229	Misligholdte engasjement	272	278	398	313	248
454	397	165	149	179	Øvrige tapsavsatte engasjement	202	208	180	397	454
679	694	515	331	408	Totalt misligholdte og tapsavsatte engasjement	474	486	578	710	702
184	195	142	90	121	Individuelle nedskrivninger	144	112	161	197	190
495	499	373	241	287	Netto misligholdte og tapsavsatte engasjement	330	374	417	513	512

Note 21 - Innskudd fra kunder

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
20 160	20 811	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	20 716	19 949
864	1 673	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	1 673	863
21 024	22 484	Sum innskudd fra kunder	22 389	20 812

Av totale innskudd utgjør innskudd utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO):

128	176	- Fastrenteinnskudd, bokført verdi	176	128
129	172	- Fastrenteinnskudd, pålydende verdi	172	129
124	848	- Termininnskudd, bokført verdi	848	124
125	835	- Termininnskudd, pålydende verdi	835	125
7	2	- BMA-innskudd, bokført verdi	2	7
6	2	- BMA-innskudd, pålydende verdi	2	6

Morbank			Konsern	
2007	2008		2008	2007
13 443	14 327	Lønnstakere o.l	14 327	13 443
2 041	2 013	Offentlig forvaltning	2 013	2 041
712	746	Primærnæringer	746	712
92	93	Trebearbeidende industri	93	92
578	603	Annen industri	603	578
386	396	Bygg og anlegg	396	386
40	28	Kraft- og vannforsyning	28	40
655	659	Varehandel	659	655
84	80	Hotell- og restaurantdrift	80	84
959	1 397	Eiendomsdrift	1 397	959
1 029	1 262	Forretningsmessig tjenesteyting	1 262	817
295	374	Transport og kommunikasjon	374	295
710	506	Øvrig virksomhet	411	710
21 024	22 484	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	22 389	20 812

2007	2008	Innskudd fordelt på geografiske områder	2008	2007
18 746	19 934	Hedmark	19 839	18 534
2 093	2 315	Landet for øvrig	2 315	2 093
185	235	Utlandet	235	185
21 024	22 484	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	22 389	20 812

Note 22 Andre forpliktelser

Morbank			Konsern	
2007	2008		2008	2007
344	450	Pensjonsforpliktelser (note 23)	470	361
4	4	Garantivsetninger	4	4
10	21	Leverandørgjeld	23	15
431	468	Annet	644	728
789	943	Sum andre forpliktelser	1 141	1 108
		Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)		
457	426	Betalingsgarantier	426	457
175	181	Kontraktsgarantier	181	175
1	1	Lånegarantier	13	1
5	5	Garantier for skatt	5	5
140	114	Andre garantier	114	140
23	23	Garanti ovenfor Sparebankenes Sikringsfond	23	23
801	750	Sum stilte garantier	762	801
		Andre forpliktelser ikke balanseført		
2 369	2 888	Ubenyttet bevilgning	2 972	2 369
2 369	2 888	Sum andre forpliktelser	2 972	2 369
3 959	4 581	Totale forpliktelser	4 875	4 278

Bygg	Verdipapir	Sum	Pantstillelser	Bygg	Verdipapir	Sum
	2 400	2 400	Pantstillelse 2008	2 400	2 400	
	1 000	1 000	Tilhørende forpliktelse 2008	1 000	1 000	
	2 036	2 036	Pantstillelse 2007	2 036	2 036	
			Tilhørende forpliktelse 2007			

Pågående rettstvister

Konsernet er part i rettstvister med et økonomisk omfang som vurderes til ikke å ha vesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling. Det er foretatt tapsavsetninger i de saker hvor det er funnet grunnlag for dette.

Note 23 Pensjoner

Bankens sikrede ordning administreres ved egen pensjonskasse og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år.

Den sikrede ordningen ble lukket per 30.06.2008. Arbeidstakere med ansettelsesdato fom 01.07.2008 tilbys innskuddsbasert tjenstepensjon. Ansatte som er medlem i den lukkede pensjonsordningen kan velge å gå over til innskuddsbasert pensjonsordning fom 01.01.2009. 34 av de ansatte har valgt en slik overgang. Ved en gradvis overgang fra ytelsesbasert til innskuddsbasert pensjonsordning forventer banken og konsernet mer stabile og forutsigbare og, etter hvert, reduserte fremtidige pensjonskostnader.

I lukket ordning inngår også ektefellepensjon, barnpensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Fom 01.01.2009 vil ektefellepensjon og barnpensjon ikke være en ytelse som inngår i pensjonsordningene. Pensjonsordningene tilfredstiller kravene til obligatorisk tjenstepensjon.

I tillegg har konsernet pensjonsforpliktelser overfor førtidspensjonister og enkelte arbeidstakere med lønn over 12G. Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet førtidspensjon (AFP) for ansatte fra fylte 62 år. Egenandel for banken utgjør folketrygdens opptjening av utbetalt pensjon for arbeidstakere som benytter seg av AFP. Bankens ansvar er 100% per år fra 62 til 64 år. I beregningen er det lagt til grunn at 25 % vil benytte seg av ordningen fra 62 år og 25 % fra fylte 64 år. Kostnadene vedrørende AFP blir systematisk fordelt over gjenværende opptjeningstid.

Innskuddsbasert pensjon fra 01.07.2008

Lønn mellom 1 og 6 G	5 %
Lønn mellom 6 og 12 G	8 %

Lønn inkluderer faste tillegg, men omfatter ikke overtid, trekkpliktige naturalytelser og utgiftsgodtgjørelser for øvrig. I 2008 er det innbetalt kr. 107.518,- i den innskuddsbaserte ordningen. 18 av bankens ansatte er omfattet av denne ordningen per 31.12.2008.

Lukket pensjonsordning omfatter	Morbank	Konsern
Ansatte	511	573
Pensjonister	192	192

Til grunn for beregning av kostnader og forpliktelser for lukket pensjonsordning ligger følgende forutsetninger:

Økonomiske forutsetninger 31.12	01.01.09	01.01.08	01.01.07
Diskonteringsrente	4,00 %	4,80 %	4,30 %
Forventet avkastning på midlene	5,50 %	5,50 %	4,30 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	4,50 %	4,75 %	4,00 %
Forventet G-regulering	4,25 %	4,50 %	2,50 %
Forventet pensjonsregulering	4,25 %	4,50 %	2,50 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Forventet frivillig avgang	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Forventet AFP-uttak fra 62 år	25,0 %	35,0 %	50,0 %
Benyttet uførhetstabell	IR02	IR02	IR73
Benyttet dødelighetstabell	K2005	K2005	K63

De tidspunkt som er angitt ovenfor angir fra hvilket tidspunkt forpliktelsen beregnes med endrede forutsetninger. Dette innebærer eksempelvis at pensjonsforpliktelsen per 31.12.2008 er neddiskontert med de forutsetninger som gjelder 01.01.2009, mens årskostnaden for 2008 er basert på de forutsetninger som gjaldt ved årets begynnelse.

Pensjonskostnad

Sikret ordning

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill kroner)	2008	2007
19	23	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	28	21
23	28	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	28	24
15	22	- Avkastning på pensjonsmidler (fratrukket adm. kostnader)	22	15
		Resultatført aktuarielt tap/gevinst		
		Resultatført planendringseffekt/overgang til innskuddsp.etc		
5	4	Periodisert arbeidsgiveravgift	5	7
32	34	Netto pensjonskostnad	40	37

Faktisk avkastning på pensjonsmidler:

15	6		6	15
----	---	--	---	----

* Beste estimat basert på avkastning per 1 kvartal 2008

Usikret ordning

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill kroner)	2008	2007
6	5	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5	5
4	4	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	4	5
		- Avkastning på pensjonsmidler (fratrukket adm. kostnader)		
		Resultatført aktuarielt tap/gevinst		
		Resultatført innskuddspensjon		
		Resultatført planendringseffekt/overgang til innskuddsp.etc		
-4	1	Periodisert arbeidsgiveravgift	1	-5
6	9	Netto pensjonskostnad	9	5

Sum sikret og usikret ordning

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill kroner)	2008	2007
25	28	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	33	27
27	32	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	32	28
15	22	- Avkastning på pensjonsmidler (fratrukket adm. kostnader)	22	15
		Resultatført aktuarielt tap/gevinst		
		Resultatført innskuddspensjon		
		Resultatført planendringseffekt/overgang til innskuddsp.etc *		
1	5	Periodisert arbeidsgiveravgift	6	2
38	43	Netto pensjonskostnad	49	42

Pensjonsforpliktelse

Sikret ordning

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
523	597	Brutto forpliktelse 01.01	620	544
19	23	Årets pensjonsopptjening	28	22
23	28	Renter på pensjonsforpliktelse	29	23
-11	-11	Utbet pensjoner	-18	-11
43	106	Estimatavvik ført mot EK	104	42
597	744	Brutto forpliktelse 31.12	764	620
343	387	Verdi av pensjonsmidlene 01.01	396	355
36	44	Innbetalt til ordningen	47	36
15	22	Årets renteinntekter av midlene	22	15
-11	-11	Utbetalte pensjoner	-18	-11
4	-16	Estimatavvik ført mot egenkapitalen	-18	1
387	425	Verdi av pensjonsmidlene 31.12	428	396
25	25	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 01.01	28	26
-5	-6	Arbeidsgiveravgift på innbetalt pensjonspremie	-7	-5
	22	Arbeidsgiveravgift på estimatavvik 2007/2008	22	
5	4	Arbeidsgiveravgift på årets pensjonskostnad	4	7
25	45	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 31.12	47	28
205	235	Netto pensjonsforpliktelse sikret ordning 01.01	252	215
235	364	Netto pensjonsforpliktelse sikret ordning 31.12	382	252

Usikret ordning - pensjonsforpliktelsen

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
100	94	Brutto forpliktelse 01.01	95	101
6	5	Årets pensjonsopptjening	5	5
4	4	Renter på pensjonsforpliktelse	5	5
-6	-7	Utbetalte pensjoner	-7	-6
	-3	Planendring	-3	
-10	-16	Estimatavvik ført mot EK	-17	-10
94	76	Brutto forpliktelse 31.12	77	95
19	15	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 01.01	14	19
		Arbeidsgiveravgift på innbetalt pensjonspremie		
	-5	Arbeidsgiveravgift på estimatavvik 2007/2008	-5	
-4	1	Arbeidsgiveravgift på årets pensjonskostnad	2	-5
15	11	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 31.12	11	14
119	109	Netto pensjonsforpliktelse usikret ordning 01.01	109	120
109	86	Netto pensjonsforpliktelse usikret ordning 31.12	88	109

Sum sikret og usikret ordning

Morbank			Konsern	
2007	2008	Sammendrag forpliktelse	2008	2007
324	344	Netto pensjonsforpliktelse 01.01	361	335
344	450	Netto pensjonsforpliktelse 31.12	470	361

Sum sikret og usikret ordning

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
26	119	Periodens aktuarielle gevinster og tap før skatt innregnet i egenkapital	118	-32
-19	138	Kumulative aktuarielle gevinster og tap før skatt innregnet i egenkapital	153	-35

Sammensetning av pensjonsmidler i konsernet	2008*	2007	2006
Kontrakten er forsikret i porteføljen til Vital Forsikring ASA			
Aksjer	6,00 %	24,80 %	29,70 %
Omløpsobligasjoner	32,40 %	21,50 %	20,60 %
Pengemarked	11,50 %	7,50 %	4,50 %
Anleggsobligasjoner	28,70 %	27,70 %	30,00 %
Eiendom	17,10 %	15,60 %	12,60 %
Annet	4,30 %	2,90 %	2,60 %

* Per 30.09.2008

Note 24 Endring i egenkapital

Morbank (mill. kroner)	Fond for verdireg. og estimatavvik	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Sparebankens fond	Gavefond	
Egenkapital per 01.01.2007	88	3 420	46	3 554
Samlede innregnede inntekter og kostnader i perioden	-52	350		298
Utdelt gaver av resultat 2006		-6		-6
Utdelt fra gavefond 2007			-6	-6
Overføring til gavefond 2007		-25	25	0
Egenkapital per 31.12.2007	36	3 739	65	3 840
Egenkapital per 01.01.2008	36	3 739	65	3 840
Korrigerings av tidligere års feil vedr. verdifastsettelsen av obligasjonsinnlån		8		8
Samlede innregnede inntekter og kostnader i perioden	-110	146		36
Utdelt gaver av resultat 2007		-6		-6
Utdelt fra gavefond 2008			-8	-8
Overføring til gavefond 2008				0
Egenkapital per 31.12.2008	-74	3 887	57	3 870

Konsern (mill. kroner)	Fond for verdireg. og estimatavvik	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Sparebankens fond	Gavefond	
Egenkapital per 01.01.2007	113	3 485	46	3 644
Samlede innregnede inntekter og kostnader i perioden	-57	581		524
Utdelt gaver av resultat 2006		-6		-6
Utdelt fra gavefond 2007			-6	-6
Overføring til gavefond 2007		-25	25	0
Egenkapital per 31.12.2007	56	4 035	65	4 156
Egenkapital per 01.01.2008	56	4 035	65	4 156
Korrigerings av tidligere års feil vedr. verdifastsettelsen av obligasjonsinnlån		8		8
Samlede innregnede inntekter og kostnader i perioden	-109	357		248
Utdelt gaver av resultat 2007		-6		-6
Utdelt fra gavefond 2008			-8	-8
Overføring til gavefond 2008				0
Egenkapital per 31.12.2008	-53	4 394	57	4 398

Note 25 Kapitaldekning

Morbank			Konsern	
BASEL II overgang 31.12.07	BASEL II 31.12.08		BASEL II 31.12.08	BASEL II overgang 31.12.07
3 840	3 870	Fond	3 916	4 067
		Fradrag:		
		Overfinansiering pensjonsforpliktelse		
	-308	Urealisert verdiendring som følge av redusert/økt verdi av gjeld	-308	
-179	-185	Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-195	-193
-56	-31	Netto urealisert gevinst aksjer tilgjengelig for salg	-31	-56
-503	-572	Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-572	-715
-738	-1 096	Sum fradrag	-1 106	-964
		Tillegg:		
25	14	45% av urealisert gevinst på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg	14	25
25	14	Sum tillegg	14	25
3 127	2 788	Netto ansvarlig kapital	2 824	3 128
		Risikoveid beregningsgrunnlag:		
	13	Lokale og regionale myndigheter	13	
	2 175	Institusjoner	2 138	
	6 013	Foretak	6 675	
	3 400	Massemarked	4 188	
	8 763	Pantsikkerhet i eiendom	8 763	
	800	Forfalte engasjementer	838	
	5	Obligasjoner med fortrinnsrett	5	
	25	Andeler i verdipapirfond	25	
	388	Øvrige engasjementer	513	
21 493	21 580	Sum kredittrisiko	23 155	22 769
1 617	1 700	Operasjonell risiko	1 875	1 754
27		Markedsrisiko		27
-675	-463	Fradrag i beregningsgrunnlaget	-470	-916
22 462	22 818	Totalt beregningsgrunnlag	24 561	23 634
13,92 %	12,22 %	Kapitaldekning	11,49 %	13,24 %

Banken har i sin helhet fratrukket det nullstilte uamortiserte estimatavviket på pensjonsforpliktelsen.

Vi har ikke benyttet oss av overgangsregelen på dette området.

Banken har ikke sammenligningstall for risikoveid beregningsgrunnlag 2007.

Note 26 Nærstående parter

Transaksjoner mellom nærstående parter. Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og datterselskaper. Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 9.

Lån (mill. kroner)	2008	2007
Lån utestående per 01.01.	1 187	1 019
Lån innvilget i perioden	328	175
Tilbakebetaling	12	7
Utestående lån per 31.12.	1 503	1 187
Renteinntekter	93	57
Tap ved utlån	0	0
Innskudd (mill. kroner)	2008	2007
Innskudd per 01.01.	230	157
Nye innskudd i perioden	4	99
Uttak	125	26
Innskudd per 31.12.	109	230
Rentekostnader	10	8

Alle lån til nærstående parter er bokført i morbanken.

Note 27 Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank			Konsern	
2007	2008	(mill. kroner)	2008	2007
		Sertifikatgjeld		
900	1 506	- pålydende verdi	1 506	900
900	1 522	- virkelig verdi	1 522	900
		Obligasjonsgjeld		
8 310	7 925	- pålydende verdi	7 925	8 310
8 044	7 710	- virkelig verdi	7 710	8 044
9 210	9 431	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	9 431	9 210
8 944	9 232	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi	9 232	8 944
4,6 %	6,0 %	Gjennomsnittlig renter sertifikater	6,0 %	4,6 %
4,9 %	6,5 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	6,5 %	4,9 %
		Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt		
979		2008		979
1 263	1 284	2009	1 284	1 263
974	1 293	2010	1 293	974
840	855	2011	855	840
963	966	2012	966	963
1 062	1 287	2013	1 287	1 062
726	741	2014	741	726
561	572	2015	572	561
444	429	2016	429	444
	52	2018	52	
231	231	2020	231	231
8 044	7 710	Sum obligasjonsgjeld	7 710	8 044

All obligasjons- og sertifikatgjeld er utstedt i norske kroner og beløpene oppgis til bokført verdi når annet ikke er oppgitt. Obligasjonsgjelden er presentert netto egenbeholdning. Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året (inkludert tilhørende renteswapper) i prosent av gjennomsnittlig verdipapirbeholdning.

Verdipapirgjelden er utpekt til virkelig verdi over resultatet i samsvar med Fair Value Option i IAS 39. Utstedte sertifikater og obligasjoner verdsettes mot rentekurven justert for en indikert omsetningsspread for bankens verdipapirgjeld. Økte omsetningsspreader i 2008 har redusert den virkelige verdien av verdipapirgjelden med anslagsvis 266 millioner kroner. Det antas at økte omsetningsspreader kun i begrenset grad er henfôrbar til endringer i forpliktelsens kredittrisiko.

Note 28 - Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Morbank

Per 31.12.2008 (mill. kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
EIENDELER						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 854					1 854
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	249	1 502				1 751
Utlån til og fordringer på kunder	4 909	237	2 106	4 909	20 603	32 764
Individuelle nedskrivninger utlån og fordringer på kunder	-51	-1	-3	-28	-34	-117
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-100		-100
Netto utlån til kunder	4 858	236	2 103	4 781	20 569	32 547
Derivater		66	130	260	57	514
Verdipapirer - til virkelig verdi over resultatet	43	75	118	2 084	689	3 009
Verdipapirer - tilgjengelig for salg	367					367
Investering i TS, FKV og datterselskaper					837	837
Immaterielle eiendeler				51	47	98
Eiendom, anlegg og utstyr				62	220	282
Eiendel ved skatt				87		87
Andre eiendeler			408		10	418
Sum eiendeler	7 371	1 879	2 759	7 325	22 429	41 764
FORPLIKTELSER						
Gjeld til kredittinstitusjoner	610	10	167	3 904	65	4 756
Innskudd fra og gjeld til kunder	22 482			2		22 484
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		477	2 328	4 401	2 025	9 232
Derivater		134	120	66	86	405
Forpliktelser ved periodeskatt			74			74
Andre forpliktelser			493		450	943
Sum gjeld	23 092	621	3 182	8 373	2 626	37 894

Konsern

Per 31.12.2008 (mill. kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
EIENDELER						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 854					1 854
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	249	73				322
Utlån til og fordringer på kunder	4 909	262	2 234	6 160	20 992	34 557
Individuelle nedskrivninger utlån og fordringer på kunder	-51	-1	-30	-28	-34	-144
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-108		-108
Netto utlån til kunder	4 858	261	2 204	6 024	20 958	34 305
Derivater		66	130	260	57	514
Verdipapirer - til virkelig verdi over resultatet	43	75	118	2 084	689	3 009
Verdipapirer - tilgjengelig for salg	367					367
Investering i TS, FKV og datterselskaper					1 030	1 030
Immaterielle eiendeler				51	50	101
Eiendom, anlegg og utstyr				69	230	299
Eiendel holdt for salg	1					1
Eiendel ved skatt				95		95
Andre eiendeler			487		10	497
Sum eiendeler	7 372	475	2 939	8 583	23 024	42 394
FORPLIKTELSER						
Gjeld til kredittinstitusjoner	607	10	167	3 904	65	4 753
Innskudd fra og gjeld til kunder	22 389					22 389
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		477	2 328	4 401	2 025	9 232
Derivater					134	120
Forpliktelser ved periodeskatt						76
Andre forpliktelser						671
Sum gjeld	22 996	621	3 362	8 371	2 646	37 996

Note 29 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

2008	Morbank (mill. kroner)	Noter	Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuelt nedskrevet	Sum
			Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko		
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	18	1 751						1 751
	Utlån til og fordringer på kunder								
	Privatmarked	19	9 756	3 719	6 350	602	704	141	21 272
	Bedriftsmarked	19	4 835	1 368	3 405	582	542	248	10 980
	Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
	Privatmarked	19	184	79	80	13	6	1	363
	Bedriftsmarked	19	62	23	41	1	14	8	149
	Sum		16 588	5 189	9 876	1 198	1 266	398	34 515
	Finansielle investeringer								
	Sertifikater og obligasjoner	16	1 336	816	745	45	24		2 966
	Sum		1 336	816	745	45	24		2 966
	Totalt		17 924	6 005	10 621	1 243	1 290	398	37 481

2007	Morbank (mill. kroner)	Noter	Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuelt nedskrevet	Sum
			Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko		
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	18	1 273						1 273
	Utlån til og fordringer på kunder								
	Privatmarked	19	11 140	3 635	5 542	576	600	113	21 606
	Bedriftsmarked	19	4 310	1 061	2 883	359	537	146	9 296
	Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
	Privatmarked	19	184	66	81	6	6		343
	Bedriftsmarked	19	70	18	43	6	20	3	160
	Sum		16 977	4 780	8 549	947	1 163	262	32 678
	Finansielle investeringer								
	Sertifikater og obligasjoner	16		2 052	473	49			2 574
	Sum			2 052	473	49			2 574
	Totalt		16 977	6 832	9 022	996	1 163	262	35 252

2008	Konsern (mill. kroner)	Noter	Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuelt nedskrevet	Sum
			Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko		
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	18	322						322
	Utlån til og fordringer på kunder								
	Privatmarked	19	9 756	3 940	6 673	602	704	161	21 836
	Bedriftsmarked	19	4 835	2 126	3 654	673	542	379	12 209
	Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
	Privatmarked	19	184	79	80	13	6	1	363
	Bedriftsmarked	19	62	23	41	1	14	8	149
	Sum		15 159	6 168	10 448	1 289	1 266	549	34 879
	Finansielle investeringer								
	Sertifikater og obligasjoner	16	1 336	816	745	45	24		2 966
	Sum		1 336	816	745	45	24		2 966
	Totalt		16 495	6 984	11 193	1 334	1 290	549	37 845

2007	Konsern (mill. kroner)	Noter	Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuelt nedskrevet	Sum
			Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko		
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	18	98						98
	Utlån til og fordringer på kunder								
	Privatmarked	19	11 140	3 786	5 739	582	600	114	21 961
	Bedriftsmarked	19	4 310	1 665	3 180	563	537	164	10 419
	Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning								
	Privatmarked	19	184	66	81	6	6		343
	Bedriftsmarked	19	70	18	43	6	20	3	160
	Sum		15 802	4 780	8 549	947	1 163	262	31 503
	Finansielle investeringer								
	Sertifikater og obligasjoner	16		2 052	473	49			2 574
	Sum			2 052	473	49			2 574
	Totalt		15 802	6 832	9 022	996	1 163	262	35 555

I 2008 er fordelingen av finansielle investeringer i ulike risikogrupper foretatt basert på rating fra Standard Poor's, Moody's, Fitch eller DnB NOR Markets etter konverteringstabellen under. For noen utstedere/utstedelser foreligger det ikke offisiell rating fra ratingbyråene eller rating fra DnB NOR Markets. Disse er skjønnsmessig fordelt i gruppene svært lav risiko med MNOK 51, middels risiko med MNOK 128 og høy risiko med MNOK 24.

Kredittkvalitet	Rating (presentert i S&P's format)			
Svært lav risiko	AAA	AA+	AA	AA-
Lav risiko	A+	A	A-	
Middels risiko	BBB+	BBB	BBB-	
Høy risiko	BB+	BB	BB-	
Svært høy risiko	B+ eller lavere			

Note 30 - Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

2008

Morbank

(mill. kroner)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder	19	5	3	19	46
Sum	19	5	3	19	46

2007

Morbank

(mill. kroner)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder	19	8	2	19	48
Sum	19	8	2	19	48

2008

Konsern

(mill. kroner)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder	25	10	4	22	61
Sum	25	10	4	22	61

2007

Konsern

(mill. kroner)	Inntil 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder	27	11	3	30	71
Sum	27	11	3	30	71

Note 31 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i fire elementer:

- basisrisiko
- administrativ renterisiko
- rentekurverisiko
- spreadrisiko

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen både med hensyn til basisrisiko og rentekurverisiko. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå på plasseringer og innlån gjennom rentebindingen, samt ved bruk av rentederivater som FRA-kontrakter og rentebytteavtaler.

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor ved at renterisiko på fastrenteposisjoner er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 1 prosentpoeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet og til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente. Finansavtaleloven krever som hovedregel minimum 6 ukers varslingsfrist ved renteøkning på utlån til kunder og 2 uker ved rentereduksjon på innskudd.

Basisrisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, 1 % endring	Renterisiko, 2 % endring
Obligasjoner	-26	-52
Fastrenteutlån	-15	-30
Fastrenteinnskudd	6	11
Sertifikatlån	6	12
Obligasjonslån	154	309
Annen fastrentefinansiering	25	50
Derivater	-130	-260
Total renterisiko på fastrenteposisjoner	20	40

Positivt fortegn indikerer at banken tjener på en renteoppgang.

Selv om beregningene ovenfor viser at banken vil tjene på en renteoppgang, er det ikke likegyldig hvordan renteoppgangen skjer. Tabellen under viser denne rentekurverisikoen (risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor de ulike tidsbånd ved en renteendring) ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, 1 % endring	Renterisiko, 2 % endring
0 - 1 mnd	1	2
1 - 3 mndr	13	25
3 - 6 mndr	4	9
6 - 12 mndr	6	12
1 - 2 år	22	44
2 - 3 år	-4	-8
3 - 4 år	-6	-12
4 - 5 år	-4	-8
5 - 7 år	-4	-9
7 - 10 år	-8	-16
Total renterisiko på fastrenteposisjoner	20	40

Spreadrisikoen er risikoen for at markedets prising av de enkelte utstedere ikke endrer seg tilsvarende som de underliggende referanserentene, for eksempel statsrentene eller swaprentene. Denne type risiko er vanskelig å illustrere og er derfor ikke kvantifisert i noten.

Note 32 - Markedsrisiko knyttet til valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at banken pådrar seg et tap som følge av endringer i valutakursene. Banken har både gjennom året og ved årets slutt en begrenset valutarisiko. Det er fastsatt retningslinjer for eksponering i utenlandsk valuta. Det er bl.a. definert totalposisjoner i utenlandsk valuta samlet og for enkeltvalutaer. Alle vesentlige valutaposisjoner blir sikret til enhver tid. Per 31.12.2007 og 31.12.2008 var nettoposisjonene i de viktigste valutaslagentene omregnet til NOK, basert på virkelig verdi av de underliggende aktiva, som følger:

Morbank			Konsern	
2007	2008	Netto valutaeksponering NOK (mill. kroner)	2008	2007
12	6	EUR	6	12
2	3	DKK	3	2
0	3	USD	3	0
0	2	CHF	2	0
1	-2	JPY	-2	1
-1	1	Andre	1	-1
14	12	Sum	12	14
300	200	Total valutaramme på bruttoposisjoner	200	300
100	100	Total ramme per valutasort	100	100
0	0	Resultateffekt ved 3 % endring	0	0
1	1	Resultateffekt ved 10 % endring	1	1

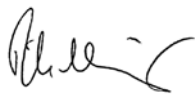
Note 33 Hendelser etter balansedagen

Det er ikke registrert vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker bankens regnskap.

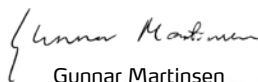
Erklæring fra styret og administrerende direktør

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2008, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) og at opplysningene i årsrapporten gir et rettviseende bilde av morbankens og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet og gir en rettviseende oversikt over opplysningene nevnt i vphl. § 5-5.

Hamar, 5. mars 2009

Richard H. Heiberg
styreleder

Gunnar Martinsen

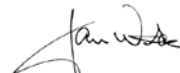
Siri J. Strømmevold

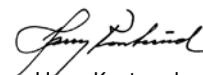
Grethe G. Fossum

Espen Bjørklund Larsen

Jan Wibe

Harry Konterud
adm. direktør

Kontrollkomitéberetning for 2008

MELDING FOR 2008
til
REPRESENTANTSKAPET I SPAREBANKEN HEDMARK
fra
KONTROLLKOMITEEN I SPAREBANKEN HEDMARK

Kontrollkomiteen har i henhold til lov om finansieringsvirksomhet, sparebankloven og egen instruks og arbeidsplan ført tilsyn med bankens virksomhet i 2008.

Styrets forhandlingsprotokoll med tilhørende dokumentasjon er løpende gjennomgått sammen med administrasjonens bevilgningsprotokoll og fullmaktsreglementet.

Komiteen har, som tidligere år, lagt vekt på vurdering av større engasjementer og deres sikkerhet i henhold til gjeldende lovgivning. Komiteen har løpende hatt innsyn i overtrekks- og restanselister for bankens kunder og for bankens medarbeidere, ansatte i datterselskaper og tillitsvalgte. Komiteen har mottatt rapport fra bankens internrevisjon om utvalgte saksområder i bankens virksomhet i henhold til fastsatt arbeidsinstruks og plan for kontrollarbeidet. Internrevisor har løpende blitt innkalt til komiteens møter og har besvart komiteens spørsmål. Det er som tidligere år særlig vektlagt risikostyring og operasjonell revisjon samt etterlevelse av lover og forskrifter.

Eksternrevisor har deltatt i komiteens møter og redegjort for den finansielle revisjon.

Administrerende direktør har møtt i komiteen og orientert om større

forvaltningsspørsmål. Banksjef risikostyring har presentert saker av vesentlig betydning, samt utsatte og større enkeltengasjementer. Komiteen har hatt særlig fokus på tapsutsatte engasjementer og engasjementer med høy kredittrisiko. Andre medarbeidere er tilkalt og har forklart seg i den utstrekning komiteen har funnet behov.

Det er avholdt fellesmøte med bankens hovedstyre for utveksling av informasjon og orientering om vesentlige forhold for bankens drift og stilling.

Ved gjennomgåelse av forslaget til årsregnskap for morbanken med styrets beretning og revisors beretning, samt tilsvarende dokumentasjon for bankens datterselskaper, i særlig grad SpareBank 1 Finans Østlandet AS, har komiteen særskilt vurdert årsregnskapet i lys av regelverket med hensyn til tapsføring og nedskrivninger for tap. Det er ikke avdekket forhold av vesentlig betydning for bankens soliditet og drift som har gitt grunnlag for orientering til bankens representantskap eller Kredittilsynet.

Regnskapet er etter komiteens oppfatning presentert i samsvar med gjeldende regler og forskrifter og kan overfor representantskapet anbefales godkjent som bankens regnskap for år 2008.

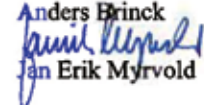
Hamar, den 10. mars 2009

I kontrollkomiteen for Sparebanken Hedmark

Pål Johnsrud

Eivind Svarstad

Valborg Berthelsen

Anders Brinck

Jan Erik Myrvold

Revisjonsberetning 2008

BDO Noraudit

BDO Noraudit HamarAS

Mjøskanten, Stangeveien 111
Postboks 460
2304 Hamar
Telefon 62 51 26 00
Telefax 62 51 26 01
E-post hamar@bdonoraudit.no

Til representantskapet i
Sparebanken Hedmark

REVISJONSBERETNING FOR 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Hedmark for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på 146 mill kr for morbanken og et overskudd på 331 mill kr for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap og omfatter resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling over innregnede inntekter og kostnader og noteopplysninger. International Financial Reporting Standards som er fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av sparebankens styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av sparebankens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av sparebankens og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet, kontantstrømmene og de innregnede inntekter og kostnader i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som er fastsatt av EU.
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Hamar, 5. mars 2009

BDO Noraudit Hamar AS

Mathias A. G. Grønsveen
statsautorisert revisor

BDO International er et verdensomspennende nettverk av revisjonselskaper, kalt BDO selskaper, som bistår internasjonale og nasjonale virksomheter. Hvert BDO selskap er en uavhengig juridisk enhet i sitt land.

Revisornummer 989 339 842
Medlemmer av Den norske Revisorforening
BDO Noraudit har kontorer i bele land

REGNSKAPSANALYSE MORBANK

RESULTATOVERSIKT 2005-2008 I MILL. KRONER (MORBANK)

	IFRS 2008	IFRS 2007	IFRS 2006	NGAAP 2006	NGAAP 2005
Renteinntekter	2 844	2 126	1 512	1 512	1 214
Rentekostnader	1 997	1 337	761	761	516
Netto renteinntekter	847	789	751	751	698
Netto andre driftsinntekter	20	253	199	189	232
Dekningsbidrag	867	1 042	950	940	930
Lønn, honorarer mv	288	291	257	268	251
Andre driftskostnader	243	229	201	200	172
Ordinære avskrivninger	43	42	36	40	28
Sum driftskostnader	574	562	494	508	451
Driftsresultat før tap	293	480	456	432	479
Tap på utlån mv	66	16	-6	-6	57
Driftsresultat før skatt	227	464	462	438	422

RESULTATOVERSIKT I PROSENT AV GJENNOMSNIITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL (MORBANK)

	IFRS 2008	IFRS 2007	IFRS 2006	NGAAP 2006	NGAAP 2005
Renteinntekter	7,22 %	5,82 %	4,58 %	4,60 %	4,27 %
Rentekostnader	5,07 %	3,66 %	2,31 %	2,31 %	1,82 %
Netto renteinntekter	2,15 %	2,16 %	2,28 %	2,28 %	2,46 %
Netto andre driftsinntekter	0,05 %	0,69 %	0,60 %	0,57 %	0,82 %
Dekningsbidrag	2,20 %	2,85 %	2,88 %	2,86 %	3,27 %
Lønn, honorarer mv	0,73 %	0,80 %	0,78 %	0,82 %	0,88 %
Andre driftskostnader	0,62 %	0,63 %	0,61 %	0,61 %	0,61 %
Ordinære avskrivninger	0,11 %	0,11 %	0,11 %	0,12 %	0,10 %
Sum driftskostnader	1,46 %	1,54 %	1,50 %	1,55 %	1,59 %
Driftsresultat før tap	0,74 %	1,31 %	1,38 %	1,31 %	1,69 %
Tap på utlån mv	0,17 %	0,04 %	-0,02 %	-0,02 %	0,20 %
Driftsresultat før skatt	0,58 %	1,27 %	1,40 %	1,33 %	1,48 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (mill kroner)	39 373	36 543	33 000	32 875	28 424

BALANSEUTVIKLING 2005 - 2008 I MILL KRONER (MORBANK)

	IFRS 2008	IFRS 2007	IFRS 2006	NGAAP 2006	NGAAP 2005
Likvider og utlån til kredittinstitusjoner	3 605	2 154	1 884	1 883	1 484
Brutto utlån	32 764	31 405	29 155	29 166	25 858
Nedskrivninger	-217	-169	-216	-216	-444
Kortsiktige verdipapirer	3 009	2 665	2 941	2 987	2 291
Øvrige verdipapirer	1 204	1 064	962	862	403
Bygninger, maskiner mv	282	291	299	266	247
Øvrige eiendeler	1 117	599	640	530	453
Sum eiendeler	41 764	38 009	35 665	35 478	30 292
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	4 756	2 987	2 769	2 769	874
Innskudd fra kunder	22 484	21 024	18 987	18 984	16 869
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	9 232	8 944	8 641	8 813	8 536
Annen gjeld	1 422	1 214	1 714	1 252	750
Egenkapital	3 870	3 840	3 554	3 660	3 263
Sum gjeld og egenkapital	41 764	38 009	35 665	35 478	30 292

NØKKELTALL KONSERN			IFRS	IFRS	IFRS	NGAAP	NGAAP
	Definisjon		2008	2007	2006	2006	2005
Resultat før skatt (mill kroner)			418	614	507	431	426
Brutto utlån til kunder (mill kroner)			34 557	32 883	30 451	30 469	27 051
Vekst i brutto utlån til kunder	2		5,1 %	8,0 %	12,6 %	12,6 %	14,1 %
Innskudd fra kunder (mill kroner)			22 389	20 812	18 865	18 855	16 810
Vekst i innskudd fra kunder			7,6 %	10,3 %	12,2 %	12,2 %	5,6 %
Kapitaldekning			11,5 %	13,2 %	12,7 %	12,7 %	15,0 %
Kundeinnskudd i prosent av brutto utlån			64,8 %	63,3 %	62,0 %	61,9 %	62,1 %

NØKKELTALL MORBANK			IFRS	IFRS	IFRS	NGAAP	NGAAP
	Definisjon		2008	2007	2006	2006	2005
Lønnsomhet							
Resultat før skatt (mill kroner)			227	464	462	430	422
Resultat før skatt i prosent av gj.snittlig forvaltningskapital			0,58 %	1,27 %	1,40 %	1,31 %	1,48 %
Egenkapitalavkastning før skatt	1		5,9 %	13,1 %	14,2 %	13,2 %	14,3 %
Effektivitet							
Driftskostnader i prosent av dekningsbidrag			66,2 %	53,9 %	52,0 %	53,9 %	48,5 %
Driftskostnader i prosent av dekningsbidrag ekskl kursgevinster			54,1 %	57,2 %	55,3 %	54,9 %	50,7 %
Driftskostnader i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital			1,46 %	1,54 %	1,50 %	1,55 %	1,59 %
Volum og vekst							
Brutto utlån til kunder (mill kroner)			32 764	31 405	29 155	29 166	25 858
Vekst i brutto utlån til kunder	2		4,3 %	7,7 %	12,8 %	12,8 %	13,9 %
Innskudd fra kunder (mill kroner)			22 484	21 024	18 987	18 984	16 869
Vekst i innskudd fra kunder			6,9 %	10,7 %	12,6 %	12,5 %	5,6 %
Forvaltningskapital (mill kroner)			41 764	38 009	35 665	35 477	30 408
Vekst i forvaltningskapital			9,9 %	6,6 %	17,3 %	16,7 %	13,7 %
Soliditet							
Kapitaldekningsprosent	3		12,2 %	13,9 %	13,1 %	13,1 %	15,2 %
Egenkapitalprosent	4		9,3 %	10,1 %	10,0 %	10,3 %	10,8 %
Likviditet og finansiering							
Kundeinnskudd i prosent av brutto utlån			68,6 %	66,9 %	65,1 %	65,1 %	65,2 %
Gjeld til kredittinst og verdipapirgjeld i % av forvaltningskapital			33,5 %	31,4 %	32,0 %	32,6 %	30,9 %
Kontantstrøm fra utlånsvirksomheten (mill kroner)			1 002	-513	-2 094	-2 116	-2 128
Kontantstrøm fra innskuddsvirksomheten (mill kroner)			394	1 351	1 744	1 744	659
Finansieringsbehov fra basisvirksomhet (mill kroner)			1 396	838	-350	-372	-1 469
Mislighold og tapsavsetninger							
Brutto misligholdte lån over 90 dgr (mill kroner)			229	182	350	350	297
Avsetningsgrad misligholdte lån	5		27,9 %	35,2 %	19,7 %	19,7 %	20,9 %
Individuelle nedskrivninger på utlån (mill kroner)			117	87	142	142	194
Individuelle nedskrivninger i prosent av brutto utlån			0,4 %	0,3 %	0,5 %	0,5 %	0,8 %
Gruppenedskrivninger på utlån (mill kroner)			100	82	74	74	250
Gruppenedskrivninger i prosent av brutto utlån			0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	1,0 %

Definisjoner/fotnoter

- 1: Egenkapitalavkastning før skatt
2: Vekst i brutto utlån til kunder
3: Kapitaldekningsprosent
4: Egenkapitalprosent
5: Avsetningsgrad misligholdte lån

Resultat før skatt i prosent av sum egenkapital per 01.01. i regnskapsåret.
Inklusive overførte lån til Sparebank 1 Boligkreditt AS er veksten 10,4 prosent i morbanken og 10,9 prosent i konsernet for 2008.
Kapitaldekning i henhold til kapitaldekningsregelverket.
Sum egenkapital i prosent av sum eiendeler.
Individuelle nedskrivninger på misligholdte lån i prosent av brutto misligholdte lån.

KVARTALSVIS RESULTATUTVIKLING(MORBANK)	ÅRET 2008	4. KVARTAL	3. KVARTAL	2. KVARTAL	1. KVARTAL
Renteinntekter	2 844	764	738	689	653
Rentekostnader	1 997	541	519	486	451
Netto renteinntekter	847	223	219	203	202
Netto andre driftsinntekter	20	-204	65	90	69
Dekningsbidrag	867	19	284	293	271
Sum driftskostnader	574	130	148	149	147
Driftsresultat før tap	293	-111	136	144	124
Tap på utlån mv	66	43	24	3	-4
Driftsresultat før skatt	227	-154	112	141	128

Datterselskaper

Hedmark Eiendom AS

Eiendomsmarkedet i 2008 ble preget av finanskrisen. Etter sommeren stoppet markedet å fungere normalt og omsetningen i høstmånedene ble nærmest halvert mot tidligere år.

Omlag hver tredje eiendom i Hedmark fylke omsettes gjennom Hedmark Eiendom AS. Mange eiendommer er lagt ut for salg i løpet av året. Det store antallet tyder på at behovet for kjøp og salg av boliger fortsatt er stort, ettersom boligselgere nesten alltid også er boligkjøpere. Men kjøperne er færre nå. Særlig ble det siste halvåret preget av finanskrisen. Boligkjøperne er avventende og ønsker å selge sin egen bolig før de kjøper ny. Tidligere har det vært vanlig å kjøpe, for deretter å selge.

Denne atferdsendringen skyldes usikkerhet om hvilken pris det er mulig å oppnå. Mange kunder opplever i tillegg vansker med å mellomfinansiere boligen dersom de kjøper før de har solgt. Mange banker råder nå kundene til å selge før de kjøper. Sysselsettingen er fortsatt relativt god, men arbeidsledigheten, antall permitteringer og oppsigelser øker. Mange føler derfor usikkerhet rundt egen økonomi.

Nyboligbyggingen avtok kraftig gjennom året og oppføring av nye leiligheter er nå nærmest stoppet opp. Mange boliger er bygget de siste årene og vi må derfor forvente at nyboligmarkedet vil være svakt de nærmeste to til tre årene.

Prisfallet har vært merkbart over hele landet. I vårt fylke falt boligprisene med nesten 10 prosent fra 2007 til 2008. Hedmark Eiendom AS omsatte 1185 eiendommer i 2008 mot 1467 i 2007, en nedgang på cirka 19 prosent. Omsetningsverdien var 1,8 milliarder kroner, en nedgang på drøye 17 prosent. Provisjonsinntektene falt med 20 prosent.

Fritidsmarkedet er spesielt sterkt rammet av finanskrisa, og dette har ført til sterk reduksjon av omsetningsvolumet. I løpet av året gikk antall omsatte fritidseiendommer ned fra 197 i 2007, til 132 i 2008. Også næringsmarkedet preges av mange små oppdrag noe som medfører svak lønnsomhet i dette markedet.

Resultatet før skatt ble 0 mot cirka 8 millioner kroner i overskudd i 2007. Fra 2008 overtok Hedmark Eiendom AS alle aksjene i eiendomsmeglerselskapet Sørums & Sørberg AS. I dette datterselskapet ble det også et svakt resultat.

Hedmark Eiendom AS har 40 fast ansatte medarbeidere fordelt på 39 årsverk. Om lag halvparten av medarbeiderne er statsautoriserte eiendomsmeglere eller advokater. Selskapet har høy kompetanse innen alle fagområder av eiendomshandel.

Spesielt i dårlige tider har selskapet god nytte av å være en lokal eiendomsmegler eid av fylkets største bank. Konkurransen blant meglere i fylket blir stadig sterkere noe som merkes godt i et svakt eiendomsmarked.

Hedmark Eiendom AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Hedmark og er fylkets ledende eiendomsmegler. Selskapet har egne kontorer i de største tettstedene i Hedmark; Hamar, Stange, Kongsvinger, Elverum, Trysil, Brumunddal og Moelv.

For mer informasjon se www.hedmark-eiendom.no

SpareBank 1 Finans Østlandet AS

Etterspørselen etter finansprodukter var god i 2008. Nysalget endte på 1072 millioner kroner. Resultatet ble 23,5 millioner kroner før skatt.

2008 ble totalt sett et godt år for selskapet til tross for urolighetene i finansmarkedene. Resultatet økte fra 15,2 millioner kroner i 2007 til 23,5 millioner kroner før skatt. Årsaken til det gode resultatet er i hovedsak vekst i utlån innen segmenter og områder som har gitt selskapet god lønnsomhet. Utlånene økte med om lag 300 millioner kroner. Selskapet gjennomførte en vellykket navne- og merkevareendring våren 2008, som følge av morselskapets omprofilering. Styret er tilfreds med at SpareBank 1 Finans Østlandet AS nådde sine hovedmål for 2008.

Selskapet har fortsatt ambisjoner om å videreutvikle driften, men forventer at salgsvolumet kun vil øke marginalt i 2009. Bransjens utfordringer vil øke framover. For bedriftsmarkedet forventes det at tapene på utlån tiltar utover året. Dette skyldes den store etterspørselssvikten og svekket økonomi som mange bransjer nå opplever. Tiltagende arbeidsledighet vil også kunne berøre selskapet ved at privatkunder får problemer med å betjene sine forpliktelser. SpareBank 1 Finans Østlandet AS følger denne utviklingen nøye og er forberedt på endrede forutsetninger.

SpareBank 1 Finans Østlandet AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Hedmark. Hovedkontoret er i Hamar og selskapet er en betydelig aktør innen leasing og salgspantfinansiering i Hedmark og Oppland. Tilstedeværelsen i Oslo, Akershus og Østfold øker, blant annet som følge av morbankens tilknytning til SpareBank 1-alliansen.

For mer informasjon se www.sb1fo.no.

Sparebankens tillitsvalgte

REPRESENTANTSKAPET

Innskytervalgte medlemmer:

Christen Engeloug – leder	Ilseeng
Vigdis Øvergård – nestleder	Os i Østerdalen
Roald Andersen	Engerdal
Kjell Berg	Furnes
Liv Anne Borkhus	Alvdal
Eli Kristin Bryhn	Våler i Solør
Per Olaf Børke	Hamar
Erik Flataas	Folldal
Tor Granvold	Kvikne
Goro Brita Aardal Hagen	Moelv
Knut Hartz	Rena
Lars Petter Heggelund	Flisa
Jonny Holen	Elverum
Pål Johnsrud	Ingeberg
Gunnar Cato Lund	Skarnes
Finn Ola Moen	Rendalen
Torstein Amund Opdahl	Namnå
Arnt Risberg	Koppang
Oddbjørn Roverudseter	Kongsvinger
Sven Peter Sinnerud	Ottestad
Bjørn Støa	Østby
Per Morten Wangen	Magnor

Fylkestingsvalgte medlemmer:

Ivar Arnesen	Våler i Solør
Herdis Bragelien	Namnå
Gry Grønland	Ljørdalen
Terje Hoffstad	Atna
Tore André Johnsen	Brumunddal
Maj S Lund	Ridabu
Jørgen Olsen	Oslo
Kaare Johan Ommundsen	Løten
Solveig Seem	Hamar
Otto Skogheim	Kongsvinger
Martin Skramstad	Løten

Ansattevalgte medlemmer:

Anita H Amundsen	Hamar
Johan Ragnar Eggen	Alvdal
Roger Granseth	Kongsvinger
Asbjørn Grønbakken	Hamar
Iver Helstad	Våler i Solør
Idar Jørgensen	Stange
Bjørn Gunnar Pedersen	Hamar
Lise Flendalen	Elverum
Øyvind Sandbakk	Trysil
Eli Aske Solberg	Hamar
Karen Storlien	Brumunddal

STYRET

Richard Heiberg - leder	Våler i Solør
Gunnar Martinsen - nestleder	Nes Hedmark
Espen Bjørklund Larsen - bankansatt	Hamar
Grethe G. Fossum	Kirkenær
Siri J Strømmevold	Tynset
Jan Wibe	Hamar

KONTROLLKOMITÉEN

Pål Johnsrud - leder	Ingeberg
Anders Brinck - nestleder	Nes Hedmark
Valborg Berthelsen	Hamar
Jan Erik Myrvold	Kongsvinger
Gro Svarstad	Nybergsund

PERSONKUNDER

Kundeservice bank

Telefon: 62 51 22 00
 Telefaks: 62 51 21 11
kundeservice@sparebanken-hedmark.no

Kundeservice forsikring

Telefon: 62 51 22 22
 Telefaks: 62 51 22 23
forsikring@sparebanken-hedmark.no

Nettbank

www.sparebanken-hedmark.no

Telefonbank

Telefon: 02990

BEDRIFTSKUNDER

Kundeservice bank

Telefon: 62 51 22 00
 Telefaks: 62 51 21 11
kundeservice@sparebanken-hedmark.no

Kundeservice forsikring

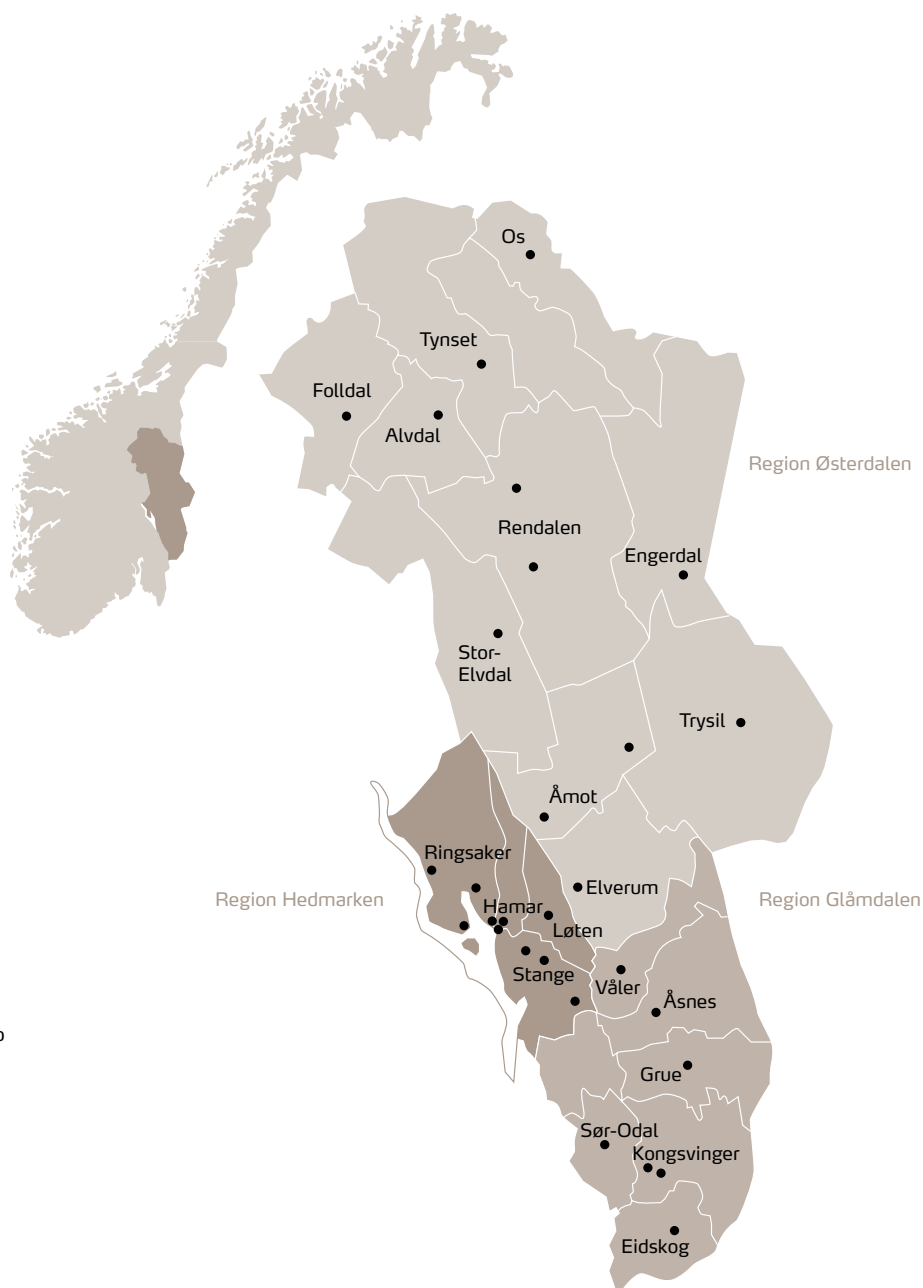
Telefon: 62 51 23 33
 Telefaks: 62 51 20 52
forsikring.bedrift@sparebanken-hedmark.no

Kundeservice pensjon

Telefon: 62 51 23 00
 Telefaks: 62 51 20 65
pensjon@sparebanken-hedmark.no

Nettbank bedrift

www.sparebanken-hedmark.no/bedrift

Investeringscenter

Telefon: 62 51 20 50
 Telefaks: 62 51 20 65
investeringscenter@sparebanken-hedmark.no

Bankkontorer

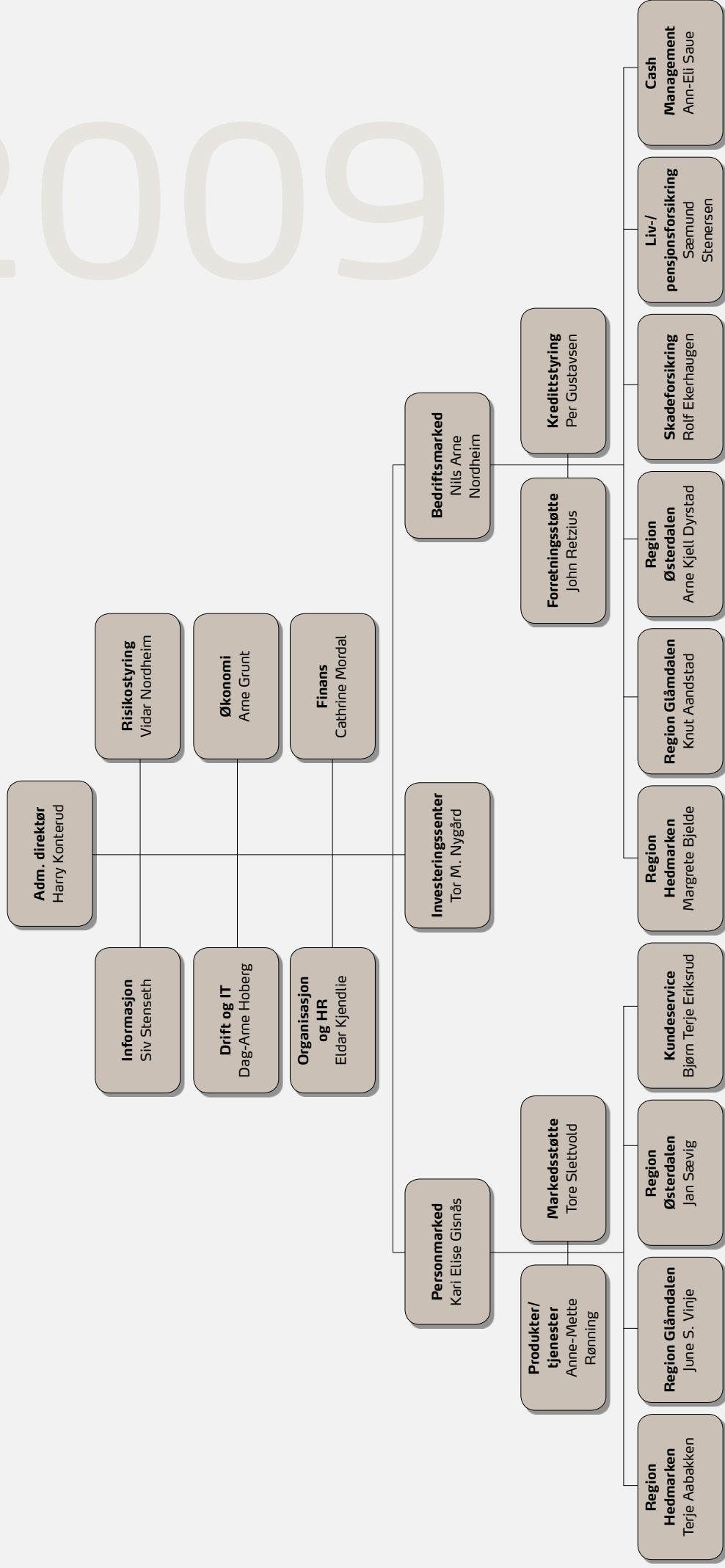
Se oversikt på www.sparebanken-hedmark.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, Postboks 203, 2302 Hamar
 Telefon: 62 51 20 00
 Telefaks: 62 53 29 75
konsern@sparebanken-hedmark.no
 Organisasjonsnummer 920 426 530

Sparebanken Hedmark per 01.01.2009

2009

Datterselskaper

Hedmark Eiendom AS (100 %)
Niils Børresen

Sparebank 1 Finans Østlandet AS (100 %)
Hans Olav Wedvik

